

Előfizetési díj:

Negyedévre . . . 1 ft.

Félévre 2 ft.

Egész évre . . . 4 ft.

Egyes szám: 20 kr.

Hirdetések felvételnek
a kiadóhivatalban.

HERKULES

TESTGYAKORLATI KÖZLÖNY

SZERKESZTIK

PORZSOLT JENŐ PORZSOLT KÁLMÁN

Megjelen havonként kétszer.

Szerkesztőség
és
kiadóhivatal:Budapest, VII. kerület
Erzsébetváros, akácfa-
utca 7. sz. 1. em.Kéziratokat vissza nem
küldünk.Bérmentetlen leveleke:
nem fogadunk el.

Az „Achilles“ Sport-Egylet, az „Aradi Korcsolyázó-Egylet“, a „Balaton-Egylet“, a „Beregszászi Korcsolyázó-Egylet“, a „Budapesti hegyvidéki turista-Egylet“, a „Budapesti Korcsolyázó-Egylet“, a „Budapesti Torna-Egylet“, a „Budapesti Vasparipa-Egylet Előre“, a „Budapesti Sport-Club“, a „Debreczeni Korcsolyázó-Egylet“, a „Debreczeni Torna-Egylet“, az „Egyetemi Athletikai Club“, „Első Magyar Vivó-Egylet“, az „Ersekújvári Vivó- és Torna-Egyesület“, a „Fertői Csónakázó-Társaság“, a „Győri Csónakázó-Egyesület“, a „Kassai Korcsolyázó-Egylet“, a „Kolozsvári Athletikai Club“, a Kolozsvári „Korcsolyázó-Egylet“, a „Főv. Vivó-Club“, a „Körmendi Athletikai Club“, „Kunszentmártoni Csónakázó-Korcsolyázó-Egylet“, a „Magyar-Ovári Torna- és Vivó-Egylet“, a „Magyar Velociped-Club“, a „Marovársárhelyi kerékpár-Egylet“, a „Maros-Vásárhelyi Korcsolyázó-Egylet“, a „Lévai Torna- és Vivó-Egylet“, a „Lőcsei Korcsolyázó-Egylet“, a „Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet“, a „Nagy-Bányai Korcsolyázó-Egylet“, a „Nagy-Enyedi Korcsolyázó-Egylet“, a „Nagy-Kanizsi“ Torna-Egylet“, a „Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet“, a „Nemzeti Hajós-Egylet“, a „Neptun Budapesti Evező-Egylet“, az „Ó-Becsei Kerékpár-Egyesület“, az „Ó-Budai Torna-Egylet“, a „Pannonia Csónak-Egylet“, a „Pécsi Athletikai Club“, a „Pozsonyi Hajós-Egylet“, a „Pozsonyi Torna-Egylet“, a „Privigyei Korcsolyázó-Egylet“, a „Rimaszombati Korcsolyázó-Egylet“, a „Sátoralja-Ujhelyi Korcsolyázó-Egylet“, a „Salgó-Tarjáni Vasparipa-Szövetkezet“, a „Selmeczi Akadémiai Athleta-Club“, a „Soproni Korcsolyázó-Egylet“, a „Szabadkai Torna-Egylet“, a „Szarvasi Korcsolyázó-Kör“, a „Szegedi Csónakázó-Egylet“, a „Szegedi Korcsolyázó-Egylet“, a „Szegedi Torna-Egylet“, a „Székely-Udvarhelyi Korcsolyázó-Egylet“, a „Székesfehérvári Korcsolyázó-Egylet“, a „Temesvári Korcsolyázó-Egylet“ és az „Újvidéki Kerékpár- (Bicycle-) Egyesület“ a „Pápai korcsolya-egylet“, a „Torontál korcsolyázó- és hajós-egylet“ „Magyar sport-club“.

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter ő nagyméltósága 47,020. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarország összes tanintézetének. -

Az iskolai játékterek berendezése.

Igazán váratlan szép eredményt konstatalhatunk a lapunk által oly régen sürgetett iskolai játékterek megvalósítását illetőleg. Az ország legtekintélyesebb tanítóképezdéjében iskolai játéktér berendezése terveztetik, továbbá a főváros a régi ferenczvárosi temető helyén ugyancsak gyermekkertet szándékozik létesíteni.

Itt van most már az ideje, hogy az elvileg jónakismert ügyben a gyakorlati utasítások se hiányozzanak.

Milyen legyen hát ez ajátéktér, melytől mi oly sok üdvöset reménylünk? A szó maga adja rá a feleletet. Legyen e helyiség egy szabad tér; tehát semmi más mint akár egy gyepes, akár porondos sík mező. Jó előre kijelentem, hogy a szabadtérre még a tornaszereket sem kell felállítani, nemcsak a felesleges költség miatt, de mert az itt sokszor felügyelet nélkül levő fiukra nézve veszélyesek lennének. És ál-

A „Sport-hős“ cz. elbeszéléshez. (Lásd a 26-ik oldal.)

talában mi nem nyári tornahelyet, hanem szabad játéktér akarunk.

A gyepes tért azonban csak azon esetben ajánljuk, ha nagy mező áll rendelkezésünkre, hol a gyepet nem tapossák ki a fiuk és hol a költségesebb porondozás, vagy homokozás nem volna kivihető. Ha azonban már előkészítjük a tért, akkor én az agyagos homokot inkább ajánlom, mint a kövecses porondot, bár ennek nagy előnye, hogy az eső után is rögtön használható; de viszont a gyermekek elestőknél tenyerüket sérthetik meg és ruhájukat inkább szakítják.

A legjobbnak azonban azt tartanám, ha mint az angol verseny- és játszó-terek, úgy a miéink is alakra hosszú négyszögűek (téglány) lennének. E négyszögben a két hosszabb oldalon homokozott széles versenytér készítenék, a rövidebb olda'okon körívben egyesülvén. Ezen sza-

bályos pályán belül volna a gondozott gyepes játszótér. Arról persze le kellene mondanunk, hogy mint a kisebb német tornahelyek, egy ily tágas mező árnyékos lehessen. De a nap-barnította arcztól nem félnek a fiúk s a szülők is inkább feketének, mint sárgának látják örömeiből gyermeiket.

Némely német tornahelyen a szélfúvás ellen deszkafalat is emelnek, ezt én is helyesnek tartom, nem hogy a széltől óvjon, de hogy a nálunk szokásos labdázásoknál labdafogónak és a nyilazás és gerelyhajításnál gátul szolgáljon. A térnek bekerítése különben mellékes. Szükséges volna azonban a játéktér mellett egy kis faházacskára öltözésre, esetleg az eső előli meghuzódásra.

A hol van reá elég hely, ott igen czélszerű volna két-három szélesebb árkot is ásni a futó-pálya mellé hogy a gátugrásokat nagyobb kedvvel üzzék a fiúk.

Az ellen egy szót sem szólok, hogy egyes játékok számára szükséges berendezéseket felállítsunk a tér egyik másik sarkába, de semmi esetre sem szeretnék látni tekepályát a játéktéren, miről pedig sok tornatanító álmodozik.

A tér nagyságát a következő alakban gondolom meghatározni: a négyszögnek hosszabb oldala 150 meter, a rövidebb oldala 70 meter. Nagyon természetes, hogy a kis népiskolában ez nagy és a nagy népes középiskolában ez kis tér lesz, de a középben ez már elégséges hely.

Hogy hol legyen berendezendő a játéktér, az a helyi körülményektől függ, de mindenesetre nem az az első kellék, hogy az iskolához, illetve a községhez közel, hanem hogy jó levegőjű helyen legyen.

Egy igen kicsinyesnek látszó beszerzésről nem akarok megfélekezni, ez a dob bevásárlása. Csak az tudja, ki látta, hogy a gyermekek előtt a gyaloglást és az oly fontos katonai rendgyakorlatokat a dobszó mily kedvessé teszi.

Az iskolai játékterek berendezéséről beszélve, önkénytelen felmerül a gondolat, hogy mikor fognak hát ide kijárni a fiúk, mikor szabad délutánjuk alig van, meg hogy mint lehet majd a nyomorultan fizetett 20—24 heti órás tornatanítókat kényszeríteni, hogy ráadásul eleinte minden szabadidejüket a gyermekekkel a játéktéren töltsék.

Ez és még sok felelet nélküli kérdés azonban ne tartson bennünket vissza a játékterek sürgős berendezésétől. A jóakarát és az idő minden nehézséget el fog háritani az egészséges eszme megvalósításának útjából.

Porzsolt Jenő.

KORCSOLYÁZÁS.

— Az aradi korcsolyázó egyesület a napokban tartotta meg fényes bálját, mely kitünően sikerült.

— A budapesti jégpályákon az utóbbi héten is igen élénken folyt a korcsolyázás. A tél az idén rendkívül kedvez a korcsolyázás híveinek; az idén megtörtént az, ami a legnagyobb ritkaságok közé tartozik, hogy t. i. márciusban is lehet korcsolyázni. S most tűnik ki, mily nagy előnnyel jár, hogy a budapesti korcsolyázó egyesület két pályával bír.

TÁRCZA.

Sport-hős.

Elbeszélés.

Írta: *Porzsolt Kálmán*

I(5-ik közlemény.)

- Mért oly hideg én hozzá Irén nagysám?
- Nem tehetek róla, ha fázom.
- Ah! maga prózai lélek, hogy tud így beszélni?
- Csak az igazat mondom.
- Nem akar megérteni.
- De hiszen értem.
- Ha értene, akkor másképp beszélne. Hisz láthatja arczomról hogy mit akarok mondani.
- Az arczáról? Csakugyan egészen neki van vörösödve; — maga is fázik?
- Ne gúnyolódjék Irén, nagyon komoly dologról van szó.
- A kis lány zavarba jött s ajkaira nem jött több évődő szó.

Hirtelen fölkelet a szánból s komoly hangon szól.

— Menjünk a mamához, — fázom.

— Köszönöm, ezzel valóban engem is lehűt. Menjünk hát a mamához.

Ervin egy nagyot sóhajtott s oda korcsolyáztak a csarnokhoz, melynek melegező szobájában üldögélt a bájos Irén mamája.

De azért Ervin nem vesztette el bátorságát; sőt föltette magában, hogy nem tágit.

Mindennap járt a jégre s mindennap megkorcsolyáztatta a szép kis Irént.

Egy napon végre elhatározta, hogy — „most vagy soha!”

Kitűnő jég volt, tükörsima lapján rokanva keringtek a párok, a halifaxok éles vasa alatt úgy patlogott a jég, mintha szikrákat bányina, az orozák kipirultak de nem a hidegtől, hanem a belső hévtől; a nők bájos rövid ruháikban nagy körben keringtek mint a

nóta mondja „párosan, hármasan, négyivel, — kimilyen,; s a műkorcsolyázók bolondos figurákat rajzoltak a fehér

ATHLETIKA.

Bánfalvai és homokszentiványi Keresztessy József fővárosi vívómester és iskolája.

(1825 - 1889.)

— II. közlemény. —

Keresztessy József vívó módszere és iskolájának legjellemzőbb oldalát képezik a feltétlen nyugodt egyhelyben való vívás, hosszú gyors kilépés és vágás; repostokkal szemben félelőlépésből való védés, hogy a 2-ik vágás annál biztosabb legyen. Hogy azonban e genialis methodus követhető legyen, a karnak mint egy aczél rugónak biztosan kell a nyugodt fél magas prim gardban maradni és a vágásokat innen soha se egész karral, hanem — a legkisebb kör mozgásban — csak a csuklónak szelid, de villámgyors elhajlásával adni és a kapott vágásokat ugyan csak a csuklóval védeni.

Ritka eset az, hogy az öreg ur előlépéseket vagy előjárást tegyen; »hadd jöjjön az ellenfél!« — mondja ő, — hisz biztos gardunkból kétféleképen fogadhatjuk őt, vagy a villám gyors bel- és kül elővágásokkal, vagy — a mi sokkal nemesebb — a fél kilépésből nyugodt parirozással és utánna vágni (a Keresztessy-féle) védhetlen belső intensív vágásokat.

Igy viv kardra órákig Keresztessy és képes 30—40 jó vívót a deszkáról egyenkint leszorítani; — hogv ő a tör vívásban is par excellence vívó, azt sok átutazó elsőrangú és tanítványai által is elvert idegen mester bizonyíthatná; de én csak a mi nemzeti kard vívásunkra fektetem a súlyt ugy a maestro, mint kitűnő tanítványaival szemben. Keresztessy József — saját szíves elbeszélése szerint — mint gyermek az 1825—1826 években megalakított »Nemzeti vívó-iskolában kezdett ezen iskola jeles vívó-mesterétől az öreg Friedrich Ferencztől először

tanulni. Vele majd egy időben tanultak Böhm Mihály, Neuwayer Mátyás, Egerer János, Paver Ignác, Enyedy Tamás, Peczval Károly (legjobb törvívó volt), Illésy Lajos, Koller Lajos, Röchel Károly, Kreicsir Károly, Sperlág Dániel, Läner Ferencz, Vágner Ignác és Veinredl Zsigmond. Ezek voltak a főváros és talán az ország legelső ifju vívói. A »bőleselkedést és törvényt hallgatók, versezők, Rhetorok és syntaxis-nak 3 évig ingyen tanulhattak! (Őseink ugy tetszik jobban tudták az ifju nemzedékkel a vívás nemes sportját megkedveltetni.

A »Nemzeti vívó-iskola tanítványai lassan-lassan szaporodtak, és a mint az »Actionárius Tisztelt Látogatónak 1830-ki Jedzőkönyve« igazolja 1826—28-ig már 22-en vívtak. 1829-ben 37-en, 1830-ban 31-en. 1831-ben 64, 1832—33-ig 51, 1833—34-ig 70-en, 1834—35-ig 55, 1835—36-ig 68, 1836—37-ig 66, 1835—38-ig 47, 1838—1844-ig 57, 1844—48-iki szabadságharczig hogy kik és hányan vívtak, fájdalom ki nem kutathattam, mert jegyzőkönyv nem vezetett.

Hogy a magyar vívást, kik pártolták buzditó példaul ide igatom a »Nemzeti vívó-iskola« örök emlékü Actionáriusainak névsorát 1831-ből: Földváry Miklós, Kubinyi Ferencz, Puteány József és Sándor bárók, Kiss Ernest, Clam Gallas gróf, Palochay Theodor br., Kempelen Julius, Keglevick Gábor gr., Wenheim Béla br., Vay Miklós br., Palásthy Ágoston, Teleky Domokos gróf, Laffert Antal br., Csekonics János, Bély Ferencz gr., Weselényi Farkas báró, Keglevich István gr., Keglevich Sándor gr., Szapáry Sándor gr., Almássy József, Orczy István báró, Ráday Gida gr., Keglevich Miklós gr., Prónay László br., Prónay Albert br., Gyürky Pál, Keglevich László gr., Eszterházy Károly gr., Weselényi Miklós br., Széchenyi István gr., Sándor Mór, Kroy János báró, Károlyi Lajos gr., Majthényi László, Károlyi István és György grófok. Bohus János, Györy

Jégtáblára: tarka, vakító s folyton változó kép, mint egy ragyogó kalaidoscop.

Ervin kézen vezette Irént. Igyekezett mindig arra felé korcsolyázni, a mere lehetőleg kevesen korcsolyáznak.

Egyszerre a lány megbotlik.

— Jesszus! a korcsolyám! — kiált föl ijedten.

— Mi baj? Leesett?

— Lejött a lábamról; kérem menjünk vissza a csarnokba, hogy felköttessem.

— Visszamenni? mit gondol? hiszen nagyon messze vagyunk tőle s nem lehet pusztán lábbal keresztül törtetni ezen a rohanó tömegen, még fellöknék az embert.

— De az istenért, hát mit tegyünk?

— Jöjjön ide bájos Irén nagysám, itt van egy pad üljön le, — majd én fölcsatolom.

— Maga?

Ézt az egy szót olyan furcsa hangnyomattal mondta ki Irén, hogy Ervin nem tudta mire vegye, biztatásnak vagy visszautasításnak?

— Tán azt hiszi nem értek hozzá?

Irén nem felelt, de leült a padra.

Ervin eléje térdelt s kezébe vette a kis korcsolyát, hogy a még kisebb cipőre erősítse.

Mi tagadás benne, reszketett a keze s sokkal ügyetlenebb volt, mint a korcsolyaegyleti szolgák szoktak lenni.

Hanem egy ügyességet megcselekedett: a leány kis kacsójára forró csókot nyomott.

Irén ijedten tekintett szét, hogy nem látta-e meg a jelenetet valaki; aztán hirtelen fölállt.

— Kisérjen a mamához Erdődy úr! — szólott durczás hangon.

De Ervint most már nem hozta ki sodrából ez a hidegség; oda furakodott a lányhoz közel s édes dolgokat suttogott fülébe, miktől még az a fül is elpirult. Pillanatról-pillanatra hevesebb lett Ervin ostromlása s pillanatról-pillanatra zavartabb lett a lány.

— Szivemben egy vulkán ég s kitörni készül, ajkamra a forró-érzelmek lávája gyűl...

Puff! Jesszus! Tyű az al-dóját! — ez a hármas kiáltás hangzott föl a másik pillanatban s Erdődy Ervin úr a sport hőse ott csücsült a jég hátán, kalapja legurult a fejéről s elötte állt Irén hangosan kacagva.

Ervin érezte a helyzet kényességét, de azonkívül érezte az esés fájdalmát is.

Nagy nehezen föltápáskodott, letisztította ruhájáról a piszkot s folytatták a korcsolyázást.

Eszébe jutott a kimondott jelszó: Most vagy soha! Rögtön neki is fogott a folytatáshoz: ... »érzelmek lávája gyűl« ...

— Hahaha! — eles gúnyos kacaj felelt a »lává«-ra. Ervin lázasan folytatta, mint egy elszánt vulkánhoz illik.

(Folyt. köv.)

Ferencz gróf, Andrassy György gr., Kendeffy Ádám, és Jankovich Antal. 1836-ból: Bésán János br., Teleky Ádám gr., Christen Lajos, Dertsényi Pál, Prónay Adalbert báró, Latzkovics József, ifj. Almásy József, Lipthay Friedrich báró, Marczibányi Livius, Baldácsy Antal br., Batthyány Lajos gr., Andrassy György gr., Eszterházy Károly gr., Andrassy Károly gr., Nákó Sándor, Festetich Benő gróf, Gaál Edvár (gyulai), Bétsy Ferencz, Forgách Lajos gróf, Horváth József br., Salbeck Jakab, Ürményi József és László, Kuun László, Matkovich Kálmán, Szathmáry Károly és Antal, Kiss Miklós (ittebei), Niczky Sándor, Batthyány Kazimér gr., Komáromy György, Bujanovich Sándor és a vármegyék közül mint egyetlen Torontál!

Keresztessy József a »Nemzeti vivó-iskolában mind nagyobb tért kezdett nyerni és már a 30-as években rendes vivó-segédje lett az öreg Friedrichnek; mellette vivott lankadatlanul egészen a szabadságharcig, midőn a tompa kardot az élessel váltotta fel, A 60-ik honvéd zászlóaljban dicsőséggel végig küzdött ő is. Kegyelettel őrzi a maestró azt a keretbe rakott »Geleitscheint« für den Herrn Josef Keresztessy welcher von hier, ungehindert in seinem Heimath ort Pest, Comitast Pest zurückkehren kann, und als zur Garnison von Komorn gehörig, der derselben gewährten Begünstigungen rücksichtlich der Sicherheit der Person und des Eigenthums theilhaftig ist. Komorn am 1. oktober 1849. Bayersfeld k. k. Feldkriegskommissär — melynek alsó részén egy rongy darab diszeleg, ráütte a 60-ik honv.-zászlóalj pecsétje.

»Mi nem adtuk át a németnek a zászlót« — mondá egyszer Hentaller Lajos barátomnak — az öreg ur, »inkább szétvágtuk és osztottuk magunk között!«

Komáromi várfoogságából hazakerülve 1850-ben ön-maga volt kénytelen vivó-iskolát alapítani, mert az absolut korszak emberei a »Nemzeti vivó-iskola« felelősségéről meg hallai sem akartak és minden »nemzeti« czimból rettegtek.

Mielőtt a mi ünnepelt mesterünknek tanítványairól szólnék, illő hogy a dicsőséggel kiérdemelt vivó-mesteri okleveleit is bemutassam Ott lógnak azok diszes rá-makban a nagy Széchenyi gyönyörű lovas arcképe mellett.

„Tisztelet a fegyvereknek!“ Alólirott vivó-mesterek jelentjük, hogy Keresztessy József ur a vivás gyakorlatában és tanításában ügyességének nyilván- és magános intézeteknél előttünk elegendő jeleit adta azon módszerrel, melyet mi a legsikerültebbnek tartunk. Ezért adjuk számára ezen bizonyítványokat, melyet szükség esetében használhasson. ajánlván őt minden mütársainknak tán szükséges kegy-eszközlés végett. Pest február 4-én 1842. Friedrich Ferencz vivómester. Gaetan Biazini. Ignätz Clair Fechtmeister und Professor der Gymnastik. Louis Chappon, Professor der Fechtkunst. Nicolaus Fosse Maitra d' armes. Ifj. Friedrich Ferencz vivómester (ma is el nyugalomban!) Bartolomes Bertolini, ex Capitano de dragoni, maestro academio in Trieste. appropo. (Meg él az öreg legjobb barátja K. J.-nek, magam is vívtam egy assout vele Triestben, a cattarói-lázadás ideje alatt.) Calvelli Adorno, professore al Reale collegio di Torino. A második diploma is magyarul szól: „Tisztelet az Istennek, becsület a fegyvernek! Viaskodást tanító okmánylevél. Én viaskodást tanítója bizonyítom és erősítem, hogy Keresztessy József ur több mesterekhez meg hozzám is alulirothoz Bécs városában viaskodást tanítóhoz járt s mesterségében a próbát becsülettel s mindenkinek meglegedése szerint kiállotta: melynek nagyobb bizonyására adom a jelenlevő mesteri adomány-levele-

ket és kérek minden viaskodást tanító társakat, hogy őt ismerjék el ilyennek s történhető szükségben segítsék. Kelt Bécsben augusztus 2-án 1845. Franz Friedrich Fechtmeister. Ifj. Friedrich Ferencz vivómester, Bartolomes Bertolini ex Capitano de dragoni maestro academio in Trieste appropo. Georg Herberek landstendischer Fechtmeister. Ignätz Hartl Fechtmeister (a nálunk já-Hartl vivómester atyja), Cavelli Aderno.“ Fővárosi és vidéki nagobbára diploma nél üli vivó-mestereink is bizonyára tudják, hogy a vivo-mesteri diploma megszerzése és érvényessége a régi usus szerint is csak az esetben tartott legalisnak ha az legalább két hazai és 3 külföldi diplomás mester aláírta!

(Legjobb volna a torna, athléta és vivó mesteri állami képezdét mielőbb megalakítani!)

Porzolt Gyula.

Folyt. következik.

Zombori sport-egylet.

Zombor, febr. 25.

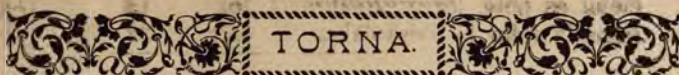
A már két év óta fennálló zombori sport-egylet február 17-én tartotta rendes tisztújító közgyűlését. A közgyűlés első tárgyát a választmány tudomásul vett jelentése képezte, melyből a következőket tartjuk főlemlítésre méltónak: A tagok száma jelenleg 118, kik után a tagdíj 1000 frtnál többre rug. A múlt év november havában életbe lépett torna és vivó gyakorlatok eredménye kielégítő, ugyanis a múlt évben tartott 37 órán összesen 495-en vettek részt, a vivó órákon átlag 16-an a torna órákon 11-en. Az egylet vagyona, készpénz, követelés és felszerelések értékében, minden teher nélkül 758 frt volt a múlt év végén. A torna és vivó felszerelés, úgy kard mint vivó törre nézve is, teljesnek mondható. A közgyűlés által elfogadott előirányzat 1360 frt 40 krnyi bevétellel szemben 1180 frtnyi kiadást állapít meg. A kiadásokban egy rower-gép beszerzése is föl van véve, mivel az egyesület már a beálló tavasszal a kerékpársportot is megakarja kezdeni. A tisztikart és választmányt a közgyűlés a következőleg alakította meg: Cziedler János elnök, dr. Pilaszanovits Mátyás alelnök, Kikindai Aladár titkár, Raab Béla pénztáros, Raisz Lajos szertáros, dr. Ráta József orvos, Henneberg Sándor ügyész, dr. Czvetkovits Péter, Lebach Keresztély, Zakó István, Zsulyevits Ernő, Mihailovits Kornél, Trischler Ferencz, Várony László, Zakó Milán, Konyovits Dávid, dr. Széchenyi Tamás, Fernbach József és dr. Dekker Gyula választmányi tagok, végül Hauke Imre, dr. Lovászy Márton, Solti Gyula és dr. Zlinszky Elek póttagokká választottak meg.

Ezen közgyűlési tudósítással kapcsolatosan érdemesnek tartom megemlíteni, hogy az egylet fenállása nemcsak vagyoni állapotának rendezettsége, de főként a múlt év novemberében életbe léptetett rendszeres vivó és torna gyakorlatok által megindult komoly tevékenység folytán most már teljesen biztosítottak mondható. Ezen gyakorlatok, míg egy részt a tagoknak a hozott áldozatokkal szemben kárpótlást nyújtottak, másrészt lehetővé tették, hogy egy a sportot tényleg üző bár még kicsiny, de kompakt kör létesülhessen. Ezen kis körből kell és fog Zombor városban a sport a fejlődés magas, sőt nemzedék mulva, a legmagasabb színvonalra emelkedni. Az első lépésre visszalépés nem következhet! A vivógyakor-

latok vezetését kezdetben Baráth Kálmán általános sajnálkozást szült eltávoztása után Koháry Gyula tagtársunk vállalta magára, a torna gyakorlatokat pedig kezdetől fogva dr. Simon József Sándor tagtársunk vezeti, és pedig mindhárman a sport iránt oly nemes szeretettel tanúsító buzgósággal, hogy a sport kedvelését nagyon sokakban a kielégítést föltétlenül megkövetelő nagyságban ébresztették fel. És ezzel az itteni viszonyokat ösmerni sok van mondva. Talán nincs hasonló célú egyesület széles e hazában, mely e részben kedvezőlebb körülmények között keletkezett volna. Sajátságos de tény az, hogy nincs oly ága a sportnak, melyet — kivéve a vadászatot — nem hogy egyesek üztek, de melyet közelebből ösmertek is volna. Itt minden egyes sport nemet legelőször is ösmertetni kellett. Ily teljesen előkészületlen talajon, a sport egyes neveit csak hírből ismerve, a tapasztalás adta érzék nélkül, hogy egyesületünk jelenlegi helyzetét elfoglalhatta, hogy már is társadalmi szükségletté tudott válni, azt csakis a testképzés fontosságát mélyen átérző intelligens közönségünknek, és főntebb említett három tagtársunk önzetlen ügyszeretetének köszönhetjük. Az egyesület igazgató választmánya háláját akként fogja leróni, ha az egyesület kitűzött céljának megfelelően, a sportnak mennél több ágát igyekszik meghonosítani, mi hogy minél jobbsikerüljön — a sport érdekében — kívánjuk is!

— **Sport-mozgalom Tordán.** Borbély György a kolozsvári atletikai club jeles bajnoka, ki jelenleg Tordán telepedett meg, érdekes levelet küldött lapunkhoz, melyből közöljük a következőket: Egy kis sport-élet van Tordán is, a milyen egy kis városban egyelőre lehet. Van korcsolya-egyesület, mely mesterségesen csinált tavat s élénk kedveléssel látogatta a jeget mindennap. E télen egy versenyt is rendezett, mely első volt, de igyekszik, hogy ne legyen utolsó, s nagyobb-nagyobb szervezetségre törekszik. Nagyobb figyelmet érdemel az ifjuság körében megindult ama mozgalom, hogy egy Athletikai Clubot létesítsen. Asztal mellett ülő hivatalnoka e városnak elég van, kiknek nagy áldás volna egy kis mozgás, s kik be is látják szükségességét. Azzal kezdjük, hogy néhányan kísérteltünk egy 10—15 kmtnyi utra — vasárnaponként s megbeszéltük, hogy tavaszig még többet is tehetünk s míg hivatalosabb mázt ölthet magára, szobában a buzogány forgatást tanuljuk, s azóta minden héten három este összegyűlünk nyolczan vagy tizen s Firtos Ferencz tornatanár vezetésével hasznos mulatságot rendezünk. Jó volna, ha e kis kezdet csirája lenne egy leendő Tordai Athletikai Clubnak!

— **Kolozsvári sport-egyesület uniója.** Újévkor a »Kolozsvár« című lap beszámolt a kolozsvári sport-egyesület évi működésével. Mig elismerte, hogy némely egyesület megfelelő tevékenységet fejt ki, addig rá mutatott azokra az egyesületekre is, a melyek alszanak. E közlemény nyomán felvetődött s szélesebb körben képezi eszme cseré tárgyát az a gondolat, hogy a kolozsvári sport egyesületek egyesíttessenek, hogy így egy felsőbb igazgatás hatása alatt a tevékenység s a vérkeringés az egyesített sport-egyesületek minden csoportjában meginduljon. Kombinációba vétetett egy lovarda építése a sétaterén, előtte elterülő atletikai gyakorló térrel, hogy egyrészt nyáron szini-idény megszűntével lovarda társulatok mutatványai számára állandó épület legyen, más alkalmakkor pedig fedett áthleta gyakorló helyül szolgáljon.

Tornatanárképzés.

A nemzeti tornaegyletben tartott tornatanárképző tanfolyamokról a következőket közli az egyesület hivatalos jelentése:

Az 1888. évben két tornatanító-képző tanfolyam volt. A XXXV. tanfolyam (XVIII. rendes) 1887. évi október hó 3-án kezdődött 20 hallgatóval és május 5-ig tartott. Az elméleti tantárgyat Bockelberg Ernő, Dr. Krick Árpád és Maurer János adták elő. A vizsgálatok május 7—8—9. napjain tartattak meg Jálcs Dénes ministeri biztos jelenlétében, — felváltva Hegedüs Sándor, Dr. Vetsey István, Kún Gyula, Dr. Szontágh Ábris és Bakos János elnöklése alatt.

Vizsgálatot tett 13 rendes (férfi) hallgató és 17 tornatanítónő-jelölt a következő eredménnyel:

I. elemi iskolai tanításra oklevelet nyert	5
II. felső középiskolákra	3
I. elemi és polgári leányiskolákra oklevelet nyert	7
II. minden fokozatu	10

nem képesített 5 tanító-jelölt.

A kiadott 25 oklevél száma: 919—943.

A vallás és közoktatásügyi minster kívánatára középiskolai tanárok részére póttanfolyam (XVI.) tartatott, melyen 18 tornatanító-jelölt vett részt, kik közt 9 középiskolai tanár, 7 néptanító, 1 énektanító és 1 szaktornatanító volt.

A tanfolyam 1888. évi augusztus 1-én kezdődött, a rendes tanerők: Dr. Krick Árpád, Bockelberg Ernő és Maurer János, összesen 56 elméleti előadást tartottak; — a gyakorlati tornázásra és a gyakorlatok vezetésébeni utmutatásra 60 óra fordított. A vizsgálatok szeptember 12., 13. és 14-én tartattak, felváltva Hegedüs Sándor, dr. Vetsey István, Kún Gyula és Bakos János elnöklése alatt; mint ministeri biztos Leövey Sándor osztálytanácsos jelent meg, de látogatásukkal kitüntették a vizsgákat dr. Berzeviczy Albert államtitkár, Markosovszky Lajos minist. tanácsos és dr. Klamarik János osztálytanácsos urak is.

A 18 rendes és a pótvizsgára bocsátott két hallgató közül képesített:

algymnasium és alreáliskolára	3
felsőbb középiskolára	14
egyesületekre és mindennemű tanintézetekre	1
régi oklevelét nem javította	2

Összesen: 20

A kiadott oklevelek száma: 944—961.

Megemlítjük itt, hogy a választmány megújította azon régebbi határozatát, mely szerint a tanfolyamból kimaradt hallgatók díjai ezután nem térítetnek vissza, hanem az egyesület könyvtárának gyarapítására fordíttatnak.

A jelöltek gyakorlati képzettségének fokozására intézkedtünk továbbá, hogy a növendékek tornázásánál a vezető tanító mellé beosztassanak és így különösen a vezénylést alaposabban elsajátíthassák.

Az eddig tartott 20 rendes és 16 póttanfolyamon kiadott oklevelek száma:

elemi iskolákra (I. fok)	422
középiskolák alsó osztályaira (IIa. fok)	204
„ felső „ (IIb. fok)	247
tanítóképzőintézetek és egyesületekre	43
(III. fok)	

elemi és potg. leányiskolákra (I. fok)	13
bármily foku leányiskolákra (II. fok)	32
tornatanitók részére	916
tornatanitónők „	45

Összesen: 961 oklevél

A XXXVII. tornatanító-képző tanfolyam (XIX. rendes) 1888. évi október 1-én kezdődött. Jelentkezett 7 hallgató és 7 tanítónő.

A tornatanítás iskoláinkban.

XIX.

Székesfehérvári állami főrealiskola.

Tanár neve: Kartner Ádám, képesítése középiskolákra szől, fizetése 500 frt. A növendékek száma 268. A torna elől fölmentetett 7. A tanulók előmenetele átlagosan jó. Tornaszerek összesen a téli és nyári tornahelyen 4 nyújtó, 5 korlát, 8 vízszintes, 8 rézsutos mászópózná, 4 drb mászókötel, 2 pár gyűrűhinta, 3 függélyes létra, 2 vízszintes létra, egy ló, egy bak, egy lebegő fa, egy lengő kötel, négy pár ugró eszköz teljesen felszerelve, 60 fabot, 80 súlyzó, 6 pár faláb, 3 drb hosszabb és 3 drb rövidebb ugróbot. Tartatnak-e versenyek: tartatnak a torna-vizsgán. Tartatnak-e kirándulások: igen. Tartatnak-e katonai gyakorlatok: a honvéd gyakorlati szabályzat szerinti. Könyvtár: Ravenstein, Herkules-könyvtár kötetei és a „Herkules“ testgyakorlati közlöny.

Kartner Ádám.

XX.

Kir. kath. főgymnázium Szatmáron.

A tornatanító neve Erdélyi Imre. Képesítése nép- és polgári iskolák, főgymnáziumok és hasonló tanintézetekre 1878-ban. Fizetése 500 frt. Heti óráinak száma 12. A tornázó növendékek száma 314. A torna alól felmentettek száma 6 és 12 papnövendék. Tornaszerek száma teljes felszerelés. Milyen a tornázó helyiség? Világos, magas, tágas két szoba. A növendékek előhaladása: A tantervnek megfelelő. Rendeztetnek-e tornakirándulások: Igen, alkalmas időben télen és nyáron a város határában lévő rétek és erdőkbe. Ily alkalmakkor különféle labdajátékok és katonai rendgyakorlatok vétetnek elő. Télen gyaloglás, kitartó futás és havazódás, mindig több tanár vezetése és felügyelete mellett. Rendeztetnek-e versenyek: Igen. Tartatnak-e katonai gyakorlatok: Igen. Minő tornászati könyvek vannak a tanári könyvtárban? Markó, Zimonyi, magyar, Schreber német.

Erdélyi Imre
torna-tanító.

XXI.

Homok-szent-györgyi népiskola.

A homok-szent-györgyi (Somogy megye) uradalmi róm. kath. felekezetű iskolában nincs ugyan torna-tanító, sem téli tornahelyiségünk; tornaszerek sincsenek, de az iskola-udvar homokján, mely egyszersmind játszótérül szolgál, hetenkint egy órán a szabadgyakorlatokra alulírt által tanítanak oly eredménnyel, melyszerint a katonai gyakorlatokat gyorsan sajátíthatják el, ha ujonczok lesznek. Versenyeket nem, de kisebb kirándulásokat tavasszal szoktam párszor rendezni, minek játéka vége.

Simon Ernő

urad. tan.

Velocipédezés a vidéken.

Ó-Becsei kerékpár egyesület.

Ó-Becse, február hó 28.

Hosszas hallgatás után, mintegy téli álmából felébredve, az Ó-becsei kerékpár egyesület is ad életjelt magáról. E hó 16-án végre választmányi ülést tartott, de azt is talán csak azért, hogy a minister által jóváhagyott módosított alapszabályok megérkezése hivatalosan tudomásul vétessék. Különben a választmányi ülés következőleg folyt le: A mult ülés (nov.) jegyzőkönyve felolvasás után hiteltesítették. Ezután elnök jelenti, hogy a módosított alapszabályok a ministeri jóváhagyást megnyerve a napokban leérkeztek; egyben indítványozza, hogy azok nyomattassanak ki, annál is inkább, mert sok pártoló-tag — eléggé okadatolatlanul — a tagdíjak fizetésére szólíttatván föl, azzal válaszol, hogy addig nem fizet, míg az alapszabályokat nem látja! Elhatároztattott, hogy az nyomattassék ki és a kiküldés alkalmával szólíttassanak fel a hátralékosok, hogy a kézbesítéstől számított nyolcz nap alatt kötelességeiknek eleget tenni iparkodjanak, mert ellenkező esetben bíróság útján lesz kénytelen az egyesület azt behajtani.

Sajnos dolog, mikor ily egyesületeknél is, mint a sport-egyesületek, a hol a tagok és pártolók az intelligenciához tartoznak és valamennyien gentelmának hiszik magukat, ily — hogy ne mondjam lealázó — mindenesetre szégyenletes határozatot kell hozni. Sajnákozva ugyan, de kénytelen volt egyletünk választmánya ily határozatot hozni akkor, midőn a pénztáros jelentése szerint kétszáz forintot megközelítő hátralék van künn. Ez sok ily kisebb egyletnél, a hol a tagok összes száma 50–60 között van. Ez szokott megőllője lenni a vidéki sport-egyleteknek. — Ez alkalommal még az előreláthatólag be nem hajtható tagdíjak leirattak, így Stergovits Dömének, Rózsa D. és Tripolszky B.-nek tagdíja. — Következtek a kisebb egyleti ügyek elintézése, utalványozások, indítványok s ezzel az ülés véget ért.

— S. —

Téli velocipédezés.

Van szerencsém a t. szerkesztőséget egy téli velocipédezés-nemről értesíteni, respective a jégén való velocipédezésről. Közelebb Vermes Lajos barátomnál, egy sport lap akadt kezeimbe, melyben amerikai velocipédisták voltak ábrázolva, a mint a jégén mennek. Első tekintetre, csak olyan amerikai kumbugnak tűnt el az egész; de elhatároztam magamban, hogy másnap én is titokban megpróbálom. Kangaró gépem csakugyan kilovagoltam a Szabadkához 20 percznyi távra levő Palics tó. u. n. kis palicsi ágához, mely jéggel volt borítva, de mintegy 4 cm. vastag hó réteg is fedte. Ünneppnap lévén szerencsémre egy árva lélekkel sem találkoztam, mi nem kis örömet okozott, mert őszintén megvallva, kísérletem esetleges bal sikerének közhirre vételét nem szívesen vettem volna. Gépemre sikerült felülőm s az első tiprások után meggyőződtem, hogy kellő sikert értem el.

A kerekek és a hóval fedett jég között a surlódás meg volt. 11 percz alatt lementem a palicsi fürdőig s mondhatom jobb pályát ezen eszményi vízszintességű térségen kívül nem is képzelhettem. Majd rövid pihenés után, 9 percz alatt visszaérkeztem a kiindulási pontig.

Másnap felkerestem Vermes Lajos barátomat, ki eddig minden télen megígérte, hogy be fogja mutatni a jég-velocipédet. Formaliter berontottam lakására azon szerény föllentést kockáztatva előtte sívére előtt, hogy: »Meg van a jég velocipéde!«

En titkon csak a helyszínén akartam elárulni s Lajos barátom Rover-jére felülvé, „kilovagoltunk“ a palicsi fürdőbe az országúton.

A jégre menve, barátom előtt ültem fel s mentem el előtte, biztatva, hogy üljön fel, míg végre ő is rászánta fejét, tekintve azt, hogy én fél éves velocipédista sem vagyok. Vezetésem alatt most már ketten mentünk le, illetve át Palics jegén s jó étvágygyal tértünk vissza Szabadkára.

Mindenki humbugnak tartotta Lajos állítását utunkról. Majd én január 8-án délután a vasuti indóház mellett lévő u. n. „Garai-féle jégpályán“ próbáltam meg a „Kangaroo“-lást. Itt is sikerült, leszámítva két kicsuszásom, resp. leesést. 9-én délután nagy ködben indultunk ismét ki Kis-Palicsra; Vermes Lajos, Rover gépjen; Rohonczy Elemér 52-es magas gépjen és én Kangaroomon. A köd miatt, másrészt a halászhok által vágott lékek miatt, a vezetői teendőket ismét én végeztem. Mindhármán átvelocipédeztünk a Palicsra.

Ezt a csekély intermezzot azért is bátorkodom a t. szerkesztőségnek tudomására hozni, hogy velocipédistáink figyelmét ez irányban is felhívni sziveskednének; — mert nagyon kevés helység van, hol ne lenne jégpálya, vagy befagyott tó. Tapasztalataim eddig annyira haladtak, hogy a nem tükör simaságu jégen bátran lehet menni, a gummi talp és a jég közt a surlódás elég, — a kerekek resp. a hajtó azaz a gördítő kerék nem csuszik, ha az ember fokozva tipor erősebben. Sőt homokkal behintett, tükör sima jégen is lehet menni, mint ezt magam megpróbáltam t. i. két emberrel circa 2 km. térséget beszórattam, hogy a homokot alig lehetett észr venni a jégen; és még 10 méter átmérőjű kört is birtam csinálni, (mely bár nem valami óriási dolog, de én mint kezdő, megvagyok elégedve).

A mi az eséseket illeti, erről kevesebbet mondhatok, mint szárazföldi praxisomban, mert csak négyszer estem le, de csak oldalt: Rohonczy öcsém szintén esett egyszer, s mi fő, ő is csak oldalt esett, főleg hirtelen kanyarodásoknál, a gép első kereke mintegy kicsuszik az ember alól.

A mi sportunkba is, a magyar sportba, belehetne hozni a téli velocipédeztést, mi által a külföldi figyelmét magunkra vonnánk s kis amerikai színezetet nyernénk. Az egészhez annyi bátorság sem kell, mint a száraz földön való velocipédezéshez, s ama fönséges kényelem-érzet fogja el az embert, hogy a gépébe befektetett erély a lehető legnagyobb részben a továbbításra fordítatik fel, nem ráz semmit a gép, nincs emelkedés, csak vízszintes síkság.

Szavaim a tek. szerkesztőség is holmi humbugnak vehetné, mert sajnos, nálunk a sport terén gyakran találkozzunk ilyen európai »kacsákkal.« Kísérletem igazolásul sziveskedjenek valamelyik biztonsági géppel bíró ismerősüket controle kísérletre felkérni, az eredményért kezeskedem.

Bajsa Vojnits Antal.
(Szabadka.)

CSÓNÁKÁZÁS.

— A debreczeni csónakázó egyletről a következőket írják: A csónakázó egylet közgyűlése csütörtökön este tartatott meg kilencz tag jelenlétében. A közgyűlés élénk hangulatban folyt le. Legérdekesebb volt az idei költségvetés tárgyalása, a mi 8—900 frtot tenne ki. A legfőbb kiadást képezi 25—30 uj pár mű beszerzése. Indítványoztatott, hogy pártoló 3 frtos idényjegyek aláírása és gyűjtése eszközöltessék. Ezen kívül a szükségelt összeg pótlását Baum Miksa egyleti tag magára vállalta, szóval az egész egylet pénzügyi támogatását azon hozzáadással, hogy Polonyi Andor egyleti gazda az egylet külső vezetésével megbizatik. Baum Miksa ur nemes indítványa köszönettel és lelkesedéssel elfogadtatott.

VADÁSZAT.

— A trónörökös a magyar őzekről. Mult számunk első cikkében illetékes toll irta le, hogy az elhunyt trónörökös vadászatai közben mily tudományos és beható megfigyeléseket szokott tenni. Ez állítás illusztrálásul e helyen is felhozunk egy példát. A trónörökös egy hátrahagyott művében leírva egy magyarországi vadászatát a mi őzeinkről specialis jellemzést irt a következőkben: »A magyarországi őz egész jellegénél fogva elüt Európa nyugati részének őzeitől. Az Alpesek hőzött található őzt a megélhetés gondjai, továbbá a szigorú tél és fárasztó hegyvidék egész nyomorekká degenerálja, testalkata kicsiny és gyöngye, szarvazata rut és eltorzult. Mig Ausztria, Csehország, de különösen Németország sik erdődus vidékein és a még inkább nyugotra fekvő országokban az őz még mindig csinos és szép állat, melynek egész lénye a gyöngédség jellegét hordja magán, a szarvazata, ha néha szép formával bír is, sohasem valami nagyon erős. A Magyarországon, Szlavoniában és Európa valamennyi keleti országaiban található őzek ellenben egész más állatok, nem olyan kecses a formájuk szálásabbak és igen magas, vastag és sajátágosan formált szarvakkal bírnak.«

LÓ-SPORT.

A ló erőbeli állapota

A ló konditioja

A conditio szóhoz kötött fogalmat magyarban röviden; egy szóban kifejezni nem igen lehet. A ló testének munkára alkalmas voltát, vagy kevésbé alkalmas állapotát és tápláltságát akarjuk vele röviden jelezni, mikor mondjuk, hogy pl. jó, vagy rossz conditioiban van a ló; eszerint vonatkozik a test ezen értelemben vett állapota egyfelől annak izmosabb, vagy izomszegényebb voltára, erőteljességére vagy gyengeségére, másfelől a tápláltság és fejlettség, sőt az idomosultság kisebb-nagyobb fokára, a test zsirgazdagságára, vagy zsirszegénységére, a hasüri szerveknek concentricusan vagy excentrikusan történt fejlődésére s a vérmennyiségnek több vagy kevesebb voltára is.

A conditio vizsgálatánál tehát annak a megitélése képezi feladatunkat, hogy vajon a ló testi állapota, erő-

beli volta alkalmas-e arra, a mire szánva van, vagyis képes-e vajon megfelelni annak, a mi tőle követeltetik.

Sovány, leromlott, vérszegény lovakra, még ha teljesen egészségesek is, azt mondjuk, hogy rossz conditióban vannak, mert az ilyenektől valamely számbavehető képesség, munkásság nem igen várható. Ellenben jól táplált, de nem kövér, rendes, tulnemhajtott munka által megedzett, begyakorlott s intensívvül tápláló takarmányon jó erőben megtartott lóra, minthogy attól megfelelő teteménység várható, bátran rámondhatjuk, hogy jó conditióban van.

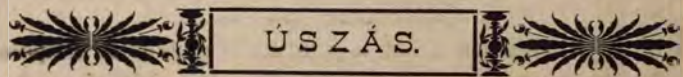
A kövér és tulkövér lovak, szedték legyen ezt a haszontalan holt súlyt akár az istállóban, akár a legelőn magukra, jól tápláltatnak talán igen, de jó, megfelelő conditióban levőknek nem mondhatók, még akkor sem, ha petyhüdt szervezetű, nehéz lovokról van szó, mert ezeknél is megkívánjuk, hogy jó conditióban levőknek mondhassuk, azt hogy tulságos mennyiségű, haszontalan balasttal megrakva ne legyenek, mert az ilyen fölösleges terű az izmok munkaképességének emelésére távolról se alkalmas.

Gyakran halljuk, hogy »a ló verseny formában van,« avagy: »készen van a gyepre«, »verseny conditióban van.«

E kifejezések azt jelzik, hogy az intensív táplálás folytán a versenylónál felhalmozódott vizet és zsírt — ezeket a holt súlyokat — az idomítás folytán sikerült legnagyobb részben eltávolítani; sikerült a lovat jó husba hogy; sikerült az izületeket, inakat szabaddá tenni; sikerült szóval a ló egész szervezetét oly állapotba helyezni, a mely állapotban az természettől nyert erőit a rendesnél még magasabb fokban érvényre juttatni képes.

Általában azt mondhatjuk, hogy a versenyfutást kivéve, minden közönséges szolgálatra alkalmas conditióban van az oly ló, a mely erősen markirozottan fejlődött izmokkal és inakkal bír s a melynek hasa nem tulságosan tág, de nem is felhuzódott, förösleges zsírszövevettel pedig teste megterhelve nincsen.

Monostori Károly.

ÚSZÁS.

— A pápai uszoda részvénytársaság f. hó 10-ére hirdetett közgyűlésén a részvényesek határozatképes számmal nem jelenván meg, a közgyűlést el kellett halasztani.

Tartalom: Az iskolai játékok berendezése. Porzsolt Jenőtől. — Korcsolyázás. — Keresztessy József vívómester és iskolája. Porzsolt Gyulától. — Zombori sport-egylet. — Athletika. — Tornatanárképzés. — A tornatanítás iskoláinkban. — Velocipédezés a vidéken. — Téli velocipédezés. Vojnits Antaltól. — Csónakozás. — Úszás. — Lósport. — A ló erőbeli állapota. Monostori Károlytól. — Tárca: Sporthős. Porzsolt Kálmántól.

„THE GRESHAM“

2-6

életbiztosító-társaság Londonban.

Magyarországi fiók:	Ausztriai fiók:
Budapest, Fer. József-tér 5. a társaság házában.	Bécs, Gisellastrasse 1. sz. a társaság házában.
A társaság vagyona...	frk 102,846,222.47
Évi bevétel biztosítások és kamatból	
1888. július 30-án ...	19,161.298.73
Kifizetések biztosítási és járadéki szerződések s visszavásárlások stb. után a társaság fennállása óta (1848) több mint ...	205,158,040.—
A legutóbbi tizenkét hónapos üzleti idő alatt a társaságnál ...	50,971.150.—
értékig nyújtattak be ajánlatok, miáltal a társulat fennállása óta benyújtott ajánlatok összértéke ...	1,561.757.680.—
értékre megy. — Tervezetek és minden közelebbi felvilágosítások az osztrák-magyar birodalom minden nagyobb városában az ügynök urak és a magyar és osztrák fiókok által adatnak.	

Fritz Ármin és Társa

ajánlják különösen berendezett

NYOMDAJUKAT

(Ujvilág-utca 2. sz.)

egyleti évi jelentések, iskolai értesítők, gyűlési meghívók, tagdíj-nyugták, egyleti évkönyvek, valamint mindenféle apró nyomtatványok és nagyobb művek, valamint hirdapok nyomására.

Gyors munka. Jutányos árak.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban.

Budapest, Akácfa-utca 7.

Levélbeli megkeresésre megbízottakat küld a kiadóhivatal.

Eladó velocipédek.

— A »Szabadkai Achilles Sportegylet« művezetője köztudomásra hozza, hogy egyleti helyiségében látható következő használt gépeket (velocipédek) bocsátja áruba:

»Howe« 52" magas (100 ft.)

»Universal Club« 50" magas (120 ft.)

»D. H. F. Premier« 56" magas (180 ft.)

»Humber« 54" magas versenygép (200 ft.)

»Invincible« 58" magas (200 ft.)

és »Sparbrook-Tipper« 2 üléses trycicle (260 ft.)

Mindezen gépek igen jó állapotban vannak. Továbbá mindenemű megrendelést elfogad »Singer & Comp Coventry (Anglia) gyárra vonatkozólag Szabadkán.

Svoboda Lajos,
egyleti jegyző.

Az egyl. művezető helyett.
Bajsa Vojnits Antal,
ellenőr.

Előfizetési díj:

Negyedévre . . . 1 frt.
Félévre . . . 2 frt.
Égész évre . . . 4 frt.

Egyes szám 20 kr.

Hirdetések felvételnek
a kiadóhivatalban.

HERKULES

TESTGYAKORLATI KÖZLÖNY

SZERKESZTİK

PORZSOLT JENŐ PORZSOLT KÁLMÁN

Megjelen havonként kétszer.

Szerkesztőség

és

kiadóhivatal:

Budapest, VII. kerület,
Erzsébetváros, akácza
utca 7. sz. 1. em.

Kéziratokat vissza nem
küldünk.

Bérmentetlen leveleke:
nem fogadunk el.

Az „Achilles” Sport-Egylet, az „Aradi Korcsolyázó-Egylet,” a „Balaton-Egylet,” a „Beregszászi Korcsolyázó-Egylet,” a „Budapesti hegyvidéki turista-Egylet,” a „Budapesti Korcsolyázó-Egylet,” a Budapesti Torna-Egylet,” a „Budapesti Vasparipa-Egylet” [Előre,” a „Budapesti Sport-Club,” a „Debreczeni Korcsolyázó-Egylet,” a „Debreczeni Torna-Egylet,” az „Egyetemi Athletikai Club,” „Első Magyar Vivó-Egylet,” az „Ersekújvári Vivó- és Torna-Egyesület,” a „Fertői Csónakázó-Társaság,” a „Győri Csónakázó-Egyesület,” a „Kassai Korcsolyázó-Egylet,” a „Kolozsvári Athletikai Club,” a Kolozsvári „Korcsolyázó-Egylet,” a „Föv. Vivó-Club,” a „Körmendi Athletikai Club,” „Kunszentmártoni Csónakázó-Korcsolyázó-Egylet,” a „Magyar-Óvári Torna- és Vivó-Egylet,” a „Magyar Velociped-Club,” a „Marosvásárhelyi kerékpár-Egylet,” a „Maros-Vásárhelyi Korcsolyázó-Egylet,” a „Lévai Torna- és Vivó-Egylet,” a „Lőcsei Korcsolyázó-Egylet,” a „Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet,” a „Nagy-Bányai Korcsolyázó-Egylet,” a „Nagy-Enyedi Korcsolyázó-Egylet,” a „Nagy-Kanizsi” Torna-Egylet,” a „Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,” a „Nemzeti Hajós-Egylet,” a „Neptun Budapesti Evező-Egylet,” az „Ó-Becse” Kerékpár-Egyesület,” az „Ó-Budai Torna-Egylet,” a „Pannonia Csónak-Egylet,” a „Pécsi Athletikai Club,” a „Pozsonyi Hajós-Egylet,” a „Pozsonyi Torna-Egylet,” a „Privigyei Korcsolyázó-Egylet,” a „Rimaszombati Korcsolyázó-Egylet,” a „Sátoralja-Ujhelyi Korcsolyázó-Egylet,” a „Salgó-Tarjáni Vasparipa-Szövetkezet,” a „Selmeczi Akadémiai Athleta-Club,” a „Soproni Korcsolyázó-Egylet,” a „Szabadkai Torna-Egylet,” a „Szarvasi Korcsolyázó-Kör,” a „Szegedi Csónakázó-Egylet,” a „Szegedi Korcsolyázó-Egylet,” a „Szegedi Torna-Egylet,” a „Székely-Udvarhelyi Korcsolyázó-Egylet,” a „Székesfehérvári Korcsolyázó-Egylet,” a „Temesvári Korcsolyázó-Egylet” és az „Újvidék „Kerékpár- (Bicycle-) Egyesület,” a „Pápai korcsolya-egylet,” a „Torontál korcsolyázó- és hajós-egylet.” „Magyar sport-club.”

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter ő nagyméltósága 47,020. számú rendeletével ajánlja e lapot
Magyarország összes tanintézetének.

Tornatanításunk és a katonáskodás.

Berzeviczy államtitkárunknak legutóbb mondott tartalmas beszédében a testgyakorlati oktatásra vonatkozó sorai előttünk a szebb jövő zálogának tűnnek fel. Nem kell nagy jóstehetség hozzá, hogy e sorokból kiolvassuk az eddig oktatási ügyünk felig mostoha gyermekének, a testi nevelésnek méltó felkarolását.

Igen örvendünk azon is, hogy e reményünk éppen a véderő vita alkalmával nyert erősebb biztatást, mert országos érdeklődés ügyünk iránt csakis úgy ébredhet fel, ha országos fontosságúnak tűnik fel. De különben már a mostani középiskolai törvény is a katonai gyakorlatokat a tornatanításban kötelezővé teszi.

Az tehát most a kérdés, hogy minél előbb s minél kevesebb költséggel mint lehetne eredménytelen tornatanítá-sunkba életet önteni, mely életképességnek a katonai szolgálat is érezné eredményét.

Előre kijelentjük, hogy sokat kívánó soraink őszinték lesznek, mert fél intézkedéssel, szerénységgel ismét csak fél eredményt érünk el.

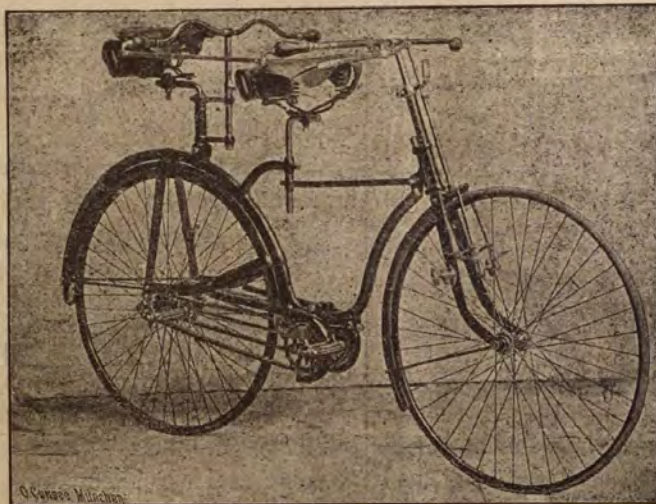
Az első kívánságunk az, hogyha csak annyit is akarunk, hogy a mostani torna, katonai utasításoknak kívánt eredményét elérjük, úgy a heti két órai tornaóra 4-re emeltessék. Én ki a katonai rendgyakorlatokat a fővárosi tornatanítók közt talán csak egyedül tanítom komolyan, határozottan állithatom, hogy heti két órai tanítás mellett

a tornázást és a katonai gyakorlatokat kissé jó eredménnyel sem lehet tanítani. Ez óraszám emelés, mint az államtitkár ur is megjegyezte nem fogja a tanítási tulterhelést nevelni, sőt könnyíti rajta.

De itt is teszünk engedményt, mert e legalább négy órai testgyakorlati beosztást csak azon hónapokra kívánjuk, mikor a szabadba vihetjük a fiukat, E hónapok volnának: szeptember, október, március, április, május és június.

Második elengedhetetlen okvetetlen teljesítendő kívánság,

gunk, hogy minden iskolának legyen tágas szabad tere, hová a katonai gyakorlatokra kivehessük a fiukat. E dologról már oly régen beszélünk, hogy mellette felesleges volna újra érvelni. Régi meggyőződés, hogy csak a

Ujabb szerkezetű velocipédek: (1. ábra.) Biztonsági gép 2 személyre.

szabadtéri testgyakorlatok frissithetik fel pedá is, unalmas, eredménytelen tornatanításunkat. Hála mély belátásu államtitkárunknak, hogy a nemzeti fontos testgyakorlati ügyet épen úgy akarja szélesebb és helyesebb mederbe terelni, hogy általa a szabadba jusson az ifjuság.

Harmadik és csaknem a legfontosabb dolog a testgyakorlati oktatás reformjánál a tornatanító képzés reformja, mert a bajnak, eredménytelen tornatanításunknak oka épen itt rejlik. Tisztelet, becsület eddigi tornatanító-képzőinknek, de maguk is beláthatják, hogy tanítványaik által elért eredmény gyászos. Nem említve itt most fel a már többször megbeszélte dolgokat, csak azt hangsúlyozzuk, hogy a tornatanítókat a katonai gyakorlatokra is kell tanítani, ha a törvény tőlük azt kívánja, hogy ők is tanítsák ezt. S miután erre ők nem voltak tanítva, ők sem törődnek vele az iskolában. Ez aztán annak az oka, hogy már többször felmerült közelebb egyik tekintélyes napilapban is azon óhajítás, hogy mint Franciaországban, úgy nálunk is az iskolákban a katonai gyakorlatokat tényleges, vagy kiszolgált tisztek, vagy altisztek tanítsák. Megemlítve röviden, hogy a katonák tanítását ma már a francziák is károsnak tartják a fiuk erkölcsiségére s az iskolai zászlóaljak rövid időn átalakítás alá jönnek; mi teljesen kielégítőnek tartjuk, ha egyelőre a tanító képezdében csakis katonavégzett ember tanítaná a képezdészeket. De később elengedhetetlen követelmény volna a tornatanítói oklevél elnyeréséhez legalább a katonai altiszti rang. Hisz most úgy vagyunk, hogy sok olyan tornatanítónk van, ki még be sem vált katonának!!

Eddigi hiányos és sokban egyoldalú tornatanító kép-

zésünk oka annak, hogy tornatanítóink ellenőrzésre, serkentésre, utbaigazításra szorulnak; hogy okvetlen felügyelet alá kell venni az iskolai tornatanítást. Mig az egyes tudományok tanárai több-kevesebb bírálat, ellenőrzés alatt vannak a hatóságok és a vizsgák által, addig a testgyakorlati oktatásban az iskolai tornatanító a legfüggetlenebben csinálhat mindent, azaz ha akar, semmit is. Példát hozok fel, mert hisz a mi dolgunkról vajmi keveset tud a fensőbb hatóság, vagy a közönség. Itt a fővárosban vannak tornatanárok, kik a tornaóra alatt egyebet sem tesznek, mint székre ülve a csendre ügyelnek fel.

Ismét vannak olyanok, kik a balesetektől félve (s ettől jó is félni) nem engedik a szerhez nyulni a fiukat. A vidékről meg pláne csodadolgokat lehetne írni. Ellenőrzés kell tehát! De ez ellenőrzésre szakember kell mert a tanfelügyelők és tankerületi igazgatók, bármily tekintélyes tanférfiak is, nálunk ritkán tornászok.

Negyedik óhajításunk volna tehát, hogy mig a tornatanító képzés nem reformáltatik, mig tornatanítóink nem lesznek egészen megbízhatók, addig neveztessek ki egy vagy több tornaoktatási miniszteri biztos, ki bejárva az iskolákat évközben és a vizsgálatokon, pótolja az eddigi mulasztásokat.

A katonai gyakorlatokat a miniszteri tanítási utasítás annyiban érinti, hogy megnevezi a katonai gyakorlati szabályzat egyes pontjait, melyeket az illető osztályban tanítani kell. E szabályzat (ötödik kívánságunk lenne) oly módon volna kidolgozandó, hogy a gyermekek kezébe adható lenne és egyszersmind a tanítónak is vezérfonalul

T Á R C Z A.

Sport-hős.

Elbeszélés.

Irta:

Porzolt Kálnai

(6-ik közlemény.)

Hiába volt Ervin minden erőlködése; Irén csak kacagott rajta.

Végre is fölhagyta a küzdelmet, haza ment lehorasztott fővel s úgy vágta korcsolyáját a sarokba, hogy azon ugyan még Jakson-Haynes se fog többé figurákat csinálni a jégen.

— Eh, nem ér ez a korcsolya-sport egy fabatkát! mondotta Ervin fejcsóválva.

Pedig a szegény korcsolya nem tehet arról, hogy a gazdája olyan rosszul lovagolta meg, hogy hátán nem tudta meglódítani ideálját.

Ervin kétségbeesésében már lemondott mindenféle sportról.

Kezdte belátni, hogy a sportra születni kell s nem elég ehhez tizezer disznó örökölni.

Már felsült a vivás sportjával s aztán fiaskot vallott a korcsolyázással is.

Pedig hiába, egy férfi csak úgy tűnik föl igazán férfinak, ha legalább is egy sporthoz ért.

Nincs nő, ki egy ügyetlen férfiből bele tudna szeretni.

Mind ezen igazságokat jól tudta Ervin s azért volt annyira lehangolva.

Kerülte kávéházi kompaniáját, s magánosan bolyongott leginkább oly helyen, merre senkisé jár.

Mikorra kitavaszkodott s a meleg nyár a fák rügyeit levelekbe hajtotta, — Ervin szíve is gyógyulni kezdett; de a magány szeretete még mindig meg volt benne; melancholikus, ábrándos lett, a milyen valóban nem szokott lenni tizezer disznó örököse.

Gyakran kiment a főváros közelében lévő pusztájára s itt a mezőkön elsétált órákig is.

Egy nap épen mezei sétáját tette, midőn egy különös látvány megállította.

Egy lovas férfit látott s előtte állott egy nő.

szolgálta. Így tették ezt a francziák is, az ifjusági zászlóaljakra számára, csaknem egy kis könyvtárt írva össze.

Végül nemcsak a katonai gyakorlatok, de általában a tornatanítás folyamata s gyakorlatai egy külön utasításban lennének kiadandók.

Kívánságunkat röviden és sokban hiányosan vázoltuk, remélve, hogy még lesz alkalmunk e most előttünk legfontosabb ügyről még többször írni!

Köszönettel tartozunk lelkes államtitkárunknak, Berzeviczy urnak ügyünk iránt tanusított meleg érdeklődéséért és jobb jövőt ígérő szavaiért, melyet az egész sajtó pártkülönbség nélkül üdvözölt. De a testi erősödés, általában a nevelés ügye iránt azt hiszem mindenki egyformán lelkesedik.

Porzsolt Jenő.

ATHLETIKA.

Bánfalvy és homokszentiványi Keresztessy József fővárosi vívómester és iskolája.

(1825 1889.)

— III-ik utolsó közlemény. —

A «Nemzeti vívóiskolának» Keresztessy József által művészi magaslatra emelt módszere nemcsak hazánkban terjedt el, de a külföldön is ezernyi hívet hódított; különösen München — a magyar festő művészek eldorádója — járt ebben elől, hol Scholtze vívómester és tanítványai — Keresztessy müncheni látogatása és dícsőséges vívása után — a magyar kardvívás feltétlen főlényét elismervén, a Keresztessy sishémát legott el is fogadták. Így vagyunk Bécs, Trieszt, Drezda és több né-

metországi nagyobb város vívóiskolaival is. Mindenütt, ahol Keresztessy J. csak egyszer is megjelent és a legrégibb és legrenomirtabb mestereket legyőzte, ezen körutazási fényes győzelmeivel a par excellence magyar kardvívás hírét és dicsőségét hirdette.

Későbbi években azután, ha a külföldi mesterek és más idegen professzionátus vívók és átutazó gentlemanek időközönként K. J.-et felkeresték; elég volt a mi kedves öreg urunknak legelső tanítványát kiállítani, hogy az illetők összevágassanak és elmenjen a kedvők a további mérkőzésektől.

Hogy kik voltak K. J.-nek tanítványai? hogy vívtak és vívnak közülök ma is? ennek élethű leírására már csakugyan egy pár külön lappéldányt kellene a «Herkules»-nek kinyomatnia. Legyen elég annyit deklarálnom, hogy a híres tízezres vívók között már hosszú évtizedeken át találtuk és találhatjuk hazánk főrangú, gentry és polgári osztályainak „színe-virágát” és elite-jét.

Az 1840. és 1847-ik évek alatt legjobb tanítványai voltak: Gróf Károlyi Ede, Okolicsányi Lajos (1849-ben Ácsnál elesett), Villemesse ulánus-örmmester (később Temesvárott vívómester), Usz (vívómesterré lett), Huttless Samu (később győri vívómester) és Visner később pesti vívómester.

Az 50-es években kitünőbb tanítványai: Elek huszáralezredes (elsőrangú pisztolylövőnk), gróf Gyürky Ábris, gróf Keglevich Gyula és Béla Rövid időig gróf Széchenyi Ödön és Béla, kiket edes atyjuk, a nagy Széchenyi, személyesen vezetett a maestróhoz és mosolyogva hívta fel figyelmét arra a török kényelmű Ödön fiára, (mintha sejtette volna a lánglelkű hazafi, hogy egykor igazi Pasa leend belőle!) Széchenyi Ödön és Béla grófok különben leginkább Bécsben vívtak kitünő nevelőjükkal, Pokornival, ki jelenleg mint híres linguista Párisban szerez a magyar névnek dicsőséget.

Az 50-es évek legjobb vívói között voltak még Papp

A férfi daliásan nézett ki a ló hátán, a nő szép volt s szép volt maga a ló is.

Az a kép a mit ez a három alak alkotott, valósággal a festő ecsetére volt méltó.

A nő etette a paripát, melynek hátáról a férfi előrehajolva csevegett a nővel.

A tízezer disznó poétikus hangulatu örököse élénk fantáziájával valami szerelmi légyottnak nézte e jelenetet s véghetetlen irigység fogta el lelkét.

Hogy kik voltak azok, hogy ki volt a lovagló férfi s mije volt ennek a bájos nő: neje-e vagy ideálja, — azt sohase tudhatta meg Ervin; de az a poétikus kép beedződött lelkébe s ébren és alva róla álmodozott.

Látta magát ábrándozásaiban, a mint egy telivér paripán délczezen száguld a síkságon át, előtte nincs akadály, átröpül árkon-bokron, sövényeken, — aztán látta magát, a mint az Andrássy-ut egy villája előtt, melyből bájos lány kacsingat kifelé, tánczoltatja paripáját.

Addig gyötörték ez edes ábrándok, míg végre elhatározta, hogy még egy sporttal megpróbálkozik: megtanul lovagolni.

Elment a nemzeti lovardába s bemutatta magát az öreg Mecséry bácsinak, kinek a keze alól már annyi száz és száz kitünő lovas került ki.

A mi jeles sport-hősünk azt hitte, hogy ha ez a „vasember” másokból jó lovast tudott gyurni, hát gyurjon ő belőle is.

De feltette magában, hogy ezt a sportot aztán jól meg fogja tanulni és vigyázni fog, hogy ügyetlensége által el ne rontsa szerencsáját és addig lóra nem ül nő előtt, míg teljesen bizonyos nem lesz, hogy le nem esik.

(Folyt. köv.)

László, az athléta termetű és roppant erejű Thaisz Elek, Halász Gida, Beöthy Algernon, Szemző István is ekkor kezdett mint gyermek először kardot forgatni. (Ma hazánk legelső és leggyőzhetlen kardvivója.)

A 60-as években elsőrangú vivókká fejlődtek: kisbaári Kiss Ferencz (ismert párbaj- és becsületbíróági notabilitásunk), Kiss Sándor, Liphay Kornél, Perlaky Elek és a tragikusan elvérzett Bartha Gusztó, ki Szatmárról mint az öreg Chapon legelső tanítványa jött le Keresztessyhez, de az első hónapokban Szemző Pistát egyszer sem tudta megvívni. (Mindkettő öles, délezegek alak.)

A 70-es évek alatt Szilágyi Dezső, Vastagh György, Tisza Pista és ifj. Tisza Kálmán, Molnár Viktor és Dúszky Károly hatalmas erőkké fejlődtek. (Molnár Viktor par excellence kardpárbaj-vívó, elpusztíthatatlan nyugodtsággal.)

A legújabb időkben Keresztessy bátyánk a Magyar Athletikai Clubban és a Budai tornaegyletben tanított több éven át szorgalmasan. A M. A. C.-ban ő fejlesztette tovább a «Hunnia csónakázó egyet»-nek azon kitűnő vívóit is, kik eleinte Sztrákay Norbert fővárosi vívómestertől szereztek kardvivási tudományukat.

Ezek között kitűntek: Kovács Sándor, Lisznyay Damó Elemér és Tihamér, Planer Gyula, Dr. Pap Marcz, Kubik Béla, Dr. Kosztka Emil, s végül Porzsolt Benő.

A „M. A. C.” tagjai között elismert vívók lettek: Hentaller Lajos, Hellner Kálmán, Tóth Miska, a Sopronban kardpárbajban elhalt Szigethy Sándor. (A club első házi viadalán, mint Merignac tanítványa e sorok írójával vívta a legelső tör-assout.) Balázs Árpád és kivüle Porzsolt Dénes (Bécsben a katonaságnál nyert alappal) a „M. A. C.” egy kardviadalának győztese. Később Bittó Aurél, Bay Géza és az ifjabb generáció folyton izmosodó több tagja.

A fentebbiek számos kardpárbajból kivétel nélkül majdnem mind győztesekként kerültek ki.

Keresztessy József új vívótermében 4 pár vívhat egyidőben assout. Mostani állandó tanítványai a következők: Kisbaári Kiss Ferencz, Kiss Sándor, a Zomborból sokszor fent időző Szemző István, Thoma József, Szilágyi Dezső, Concha Károly, Arany László, Wekerle Sándor, Molnár Viktor, Gerster Béla, Hentaller Lajos, Saxlehner Árpád, Gervay Pál, Komjáthy Béla, Dúszky Károly, Vastagh György, ifj. Dániel Gábor, Szatmáry György, Náray Lajos, Baich Iván, Széchenyi Aladár gróf, Nádasdy Tamás gróf, ifj. Blaskovich Ernő, Liphay Béla, Gajáry Ödön, Münnich Aurél, Kazy József, Piukovics József, Gyulányi, Csillag Gyula, Vámosy Károly, Csarada, Hajós József, Szentmihályi Diodor, Bezeredy Viktor, Baranyay Ödön, Csernovics Diodor, Visi Imre, Beöthy Algernon, Szunyogh Szaboles, Latinovics Ernő, László Mihály, Török Zoltán, Kállay Zoltán, Szerb György, Markovich Kálmán és a többi jelesek. (Feltűnő köztük a sok „honatya”, nem csuda, harcziás időkkel élünk!

A gymnázialis ifjuság közül legjobb és legkitartóbb tanítványok: A Szentkirályi és Pfeffer testvérek, Komjáthy Pál és ifj. Mecznér Gyula. Legutoljára hagytam az „öreg ur” kegyencét, gróf Vay Lajos fővárosi vívómester barátunkat, ki már vagy 3 éve nap-nap után verekszik ősz mesterével, de kapott is ám tőle egy diszes kutya-bőr diplomát, melyet aztán Vay ősi szokásként még két hazai és két külföldi mesterrel íratott alá. Ezek a már nyugalomba vonult Friedrich Ferencz, Keresztessy Sándor és Bécsből Hartl vívómesterek.

Természetes, hogy Vay mindegyikkel előbb több assout vívott.

A historikum érdekében konstatalom, — nehogy a bécsiek azt higgyék, hogy Hartlnak Vermes Nándor és Benedek vívómester felett aratott multkori győzelmi babérai egyuttal a mi elsőrangú vívóink feletti diadaluk lett volna! — miszerint Keresztessy József Hartl-t saját régi vívótermében mindig játszva leverte és hogy sem ő, sem a mi elősorolt amateur vívóink Hartl bécsi vívómester és a bécsi utazgató női vívó csapat hirhedt impresszárió-jával, a redoute nagy termében nyilvánosan és entrée mellett nem vívhattak.

Ha azonban Hartl-ék mégis kétségbe vonnák a mi kardvivásunk világfölénységét, tessék bennünket felkeresni, tudják hol vagyunk, állunk eléjük!

Azzal zárom rövid történeti jegyzeteimet, hogy a magyarok Istene a mi kedves öreg mesterünket a mi és hazánk ifjabb generációjának örömeire és hasznára még soká éltesse.

Porzsolt Gyula.

Ujabb szerkezetű velocipédek: (2. ábra.) Rugós tricycle.

Halálos vívó-lecke.

A bécsi vívó-egyletben a mult héten borzalmas szerencsétlenség történt, mely a legnagyobb

ritkaságok közé tartozik: Friedmann Sándor gépgyáros az esti vívógyakorlaton agyonszurta egy barátját, Schneider Richárd tartalékos hadnagyot. Az esetet bécsi levelezőnk a következőleg írja le:

Schneider, a ki ismeretes volt a klubban heves vívómodoráról, ezuttal is olyan tüzzel támadott, hogy Friedmann eleinte pusztán csak arra szorítkozott, hogy ellenfele vágásait felfogja. Ez azonban meglehetősen nehéz volt, mert Schneider athléta termetű, izmos ember s rendkívüli ügyességgel kezelte a kardot. Csak úgy osztotta a csapásokat Friedmannra, a ki végre megunva a dolgot, ríposztirozni kezdett, mikor egyszerre Schneider egy heves támadás után nagyot sikoltva, hátrabukott. Friedmann halotthalványra válva állt a helyén, kezében a véres hegyű karddal. A szomszéd teremben vívó Kurz segédtanár és a klubnak egy tagja, a félig nyílt ajtón látva a történeteket, berohantak a szobába, és Schneider fejéről levették az arc-védőt. A szerencsétlen fiatal ember, kinek mind a két szeme le volt bunyva s közülök az egyik erősen meg volt dagadva, alig érthetően morogta: „Fel!” — „Vizet!” — s azután néhány összefüggéstelen szót morogva, elpémult. A jelenlevők megmosták a sebet és azonnal értesítették a mentő-társu-

latot, melynek küldöttjei csakhamar meg is jelentek, de Schneidert nem tudták többé életre kelteni. Ezután szemügyre vették az arcvédőt, mely megmagyarázott mindent. Friedmann kardja a heves támadás közben keresztülment az arcvédő rostélyán és a boldogtalan ember bal szemén keresztül mélyen behatolt az agyvelejébe. A törvény-széki vizsgálatot megindították.

Egy ehhez hasonló eset történt Bécsben 1879-ben is, mikor Seusen báró junius 17-én a lakásán barátját, Halzer György betűöntőde-tulajdonost leszúrta. Itt a felek handzsárral vívtak és Halzer belerohant a báró fegyverébe.

A szerencsétlen eset rendkívüli izgalmat keltett sportkörökben s Lamezan gróf a vivó-club elnöke le is köszönt ez állásáról.

A vivó-eszközökről.

A fentebb közlött bécsi halálos szerencsétlenség, mely Hartl vivótermében történt, felhívja minden vivónak figyelmét a vióteremben használatos vivó-eszközökre.

Szóljunk először is a kardokról. — A nálunk használatban levő kissé görbe kardok csaknem mind egyforma markolattal bírnak s csak a pengék vékony- vagy vastagságában különböznek egymástól. — A legszeleesebb pengék, mint a legkeskenyebbeknek hegye is tompa, de azért e tompaság az úgynevezett legvékonyabb hölgypengéknél sem gátolja meg, hogy a ritka, vagy a használat által megrongált arcvédő rostélyán be ne hatoljon egész a szemig. Az pedig a legnagyobb baj, hogy gyenge karu nemzedékünk keresi a legkönnyebb kardot és a csaknem hegyes kardokat használjuk mindenkor. Két évvel ezelőtt nálunk is megtörtént egy vivóversenyen, hogy a kard hegye a rostélyon behatolt. Már akkor sokat beszéltünk arról, hogy vagy a rostélyokat kell az arcvédőn sűrűbbre készíteni, vagy szélesebb kardokat kell használni. — Igen ajánlatosnak találom a bécsi kardpengéket, melyek szélességük mellett elég könnyűek. A nálunk szokásos arcvédőknek másik veszedelmes hibájuk, hogy a nyak egészen szabadon áll. Velem történt meg egyszer, hogy egy jó barátom nyakát csaknem átmetesztem, csak az volt a szerencse, hogy a vágás lap-pal ment.

A kesztyűknél fontosnak találom, hogy a kis ujnál meglegyen a védőpárnácska, melynek hiánya már sok bajt okozott. — A vitőröknél szerencsétlenség főképen a gombok leesésekor szokott történni és ezért jó oly szélesre kalapált hegyű tört választani, melyről, ha le is esnek a bőr, ne okozhasson bajt.

A kézvédőkre nálunk csak az alkart védő kemény bőrt használjuk s ezért történik sokszor a könyököknek veszedelmes megütése. — Mi általában virtust találunk a lehető könnyű öltözésben s ez sokszor annak oka, hogy a fájdalmas vágások valóságos verekedéssé

teszik vivásunkat. A mellvédőket nem is igen használjuk, pedig ha más nem, a Sztrakay-féle bőrmellényt felvehetnénk, mely nem meleg s nem is nehéz. — De ifjú vivóink a legbüszkébbek egy-egy karczolásra s így csak verjük egymást dühösen.

Vivómesteri képesítés és vivó-verseny.

Miskolcz, márczius 20.

Báró Chappon Samu városnkn jó nevű vivómestere f. hó 4-én, hétfőn mutatta be tanítványai előrehaladását a vivás terén. A vizsga 6 órakor vette kezdetét és pedig dr. Markó László megyei főorvos mint vizsgáló bizottsági elnök rövid megnyitó beszédével.

A tulajdonképeni vizsgát megelőzőleg egy ünnepélyes aktus ment végbe. Négyesi Szepessy László fiatal föld-birtokos ugyanis mint kitűnő vivó, a Chappon testvérek, mint kitűnő vivómesterek, Dr. Markó László megyei főorvos, és Ohnheiser cs. kir. kapitány mint bizottsági tagok jelenlétében a vivómesteri vizsgát hétfőn délelőtt kitűnő siherrel letévén, részére a közjegyzőileg is hiteles alakban kiállított s a fenti urak aláírásával ellátott vivómesteri oklevél kézbesített, elismertetvén ez által Szepessy László a vivászat terén mesternek és szaktekintélynek. Az oklevelet meleg hangon tartott, szép beszéd kíséretében, a közönség zajos éljenzése mellett br. Chappon Samu nyújtotta át.

Ezután vette kezdetét a vizsga, melyben kiváló ügyességöknek adták tanjelét a felszabadulási oklevelet nyert tanítványok, névszerint Graf Lajos, Grün Lipót, Auer Lajos, Mezey Pál, Fáy József, Weinberger Rezső és Bródy Gyula. Érdekes részletei

Ujabb szerkezetű velocipédek: (3. ábra.) Rugós biclyclette.

voltak az ünnepélynek a Chappon testvérek vivása vitőrrel, Szepessy László és Chappon Károly mesterek mérkőzése karddal. Nagy tetszéssel találkozott Chappon Samu mester és három tanítvány között végbement mérkőzés s a mester és dr. Glösz Károly között végbement leczkevivás. Nagy figyelemmel kísérték a dr. Markó László és Négyesi Szepessy László között végbement vivó gyakorlatot is. A sikerült ünnepélyt társas lakoma követte.

— A lawn-tennis klub e napokban tartotta meg rendes évi közgyűlését. Gróf Zichy Rudolf elnök távol levén, gróf Széchenyi Béla elnökölt. Tagok nagy számmal voltak jelen, különösen sok hölgy is. Elhatározták, hogy mielőtt az időjárás megengedi, újra megkezdik a kellemes és egészséggedező labdajátékot.

— A fővárosi vivó-club V. rendes közgyűlését f. hó 24-én, vasárnap d. u. 4 órakor saját helyiségében (ó-utca 27. sz.) tartja. Napirend: Választmány jelentése. Pénztáros jelentése. Alapszabályok módosítása. Indítványok. Tisztikar és választmány választása. A választmány nevében: Bródy Imre, elnök. Dr. Baracs Henrik, titkár. A közgyűlés után bankett lesz a Continental szállodában.

VELOCIPÉDEZÉS.

Ujabb szerkezetű velocipédek.

— Közli: Klemm-Mayer Aladár. —

A lipcei általános velocipéd-kiállításán méltó fel-tünést keltettek Pirzer testvérek müncheni czég gyárt-mányai, melyek közt különösen kiemelendőnek tartom:

A rugós bicyclette. (3. ábra) Legujabb rover-minta tángens vagy direct küllökkel; kitűnő anyagból készült könnyen futó és rugó szerkezettel ellátott gép. E szer-kezetnek célja az erős lökéseket felfogni, melyek eddig a rovereknek elkerülhetetlenek voltak. Elegáns külseje és könnyű járásánál fogva minden velocipédistának ajánl-ható.

A rugós tricycle. (2. ábra.) Ezen három kerekű gép zintén igen könnyedén és elegánsan van építve, kerekei 30"-nyi magassággal birnak. Tengelye négy golyós csap-ágban forog, s pátnes készülékkel van ellátva, mely azt úgy egyenesbe mint ívbe is kormányozhatóvá teszi. Egy-aránt használható urak és hölgyek által. Különös előnye e járműnek a rugós berendezés. Az összekötő csövön ugyanis rugós kapocs van, mely a lökéseket felfogja s ezáltal a gépet kellemes járatuvá teszi. A kézi féken ki-vül e gép még erős és bizton működő lábfékekkel is bir. Gondos kivitelt és finom munka a gépnek tetszetős kül-sőt adnak.

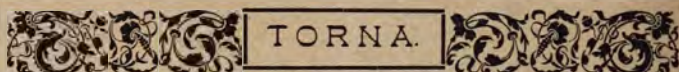
A biztonsági gép két személyre — bicyclettetandem — (1. ábra.) az eddig készült rover- tandemek közül a legelegansabb. Sokkal rövidebb a többinél és ennél-fogva alakjára nézve is előnyösebb színben mutatkozik. Az itt alkalmazott kormányzó-készülék lehetővé teszi, hogy mindkét rajtaülő önállóan vezethet. Használható e gép épügy két úr, mint egy úr és egy hölgy által. Ha az első ülést hölgy foglalja el, akkor a nyakrész és a mellső ülészög összekötő rudja a gép egyensúlyának ves-zélyeztetése nélkül könnyen eltávolítható. A kettős láncz-hajtás gépezetének remek szerkezete a súrlódást majd-nem felényire szállítja le, miáltal a gép rendkívül köny-nyen járatuvá tétetik. E gépezet ugyanis oly formán van szerkesztve, hogy úgy a hátsó kerékágy, mint a tengely is golyós csapágyakban forog és menet alkalmával ke-ringő mozgásba jut. Becses előnye a gépnek ezenfelül még az, hogy könnyen kombinálható. A mennyiben a hátsó ülés állványának és a kettős kormányzó készülék-nek eltávolítása által egyszerű együlésű rover-ré változ-tatható át. A mondott részeket bármelyik laikus is köny-nyen távolíthatja el. A gép a kézi féken kívül még kü-lön szerkesztett lábfékekkel is bir, mely utóbbi lejtős me-neteknél hatályosan működik. Az egész jármű kiváló szil-árdsággal és szoliditással rendkívül gondosan van ké-szítve, úgy hogy mindezeknél valamint elegáns külsejé-nél fogva is a sportvilágban bizonyára méltó feltűnést fog kelteui.

A pozsonyi kerékpáregylet f. hó 2-ikán jelmez-bált rendezett, mely több mint 200 frtot jövedelmezett az egyletnek.

Velocipédek szállítása. Az osztrák velocipédisták kérvénnyel fordultak az osztrák államvasutak igazgató-gáhhoz, hogy a velocipédek szállításánál kedvezmény-ben részesítse őket s a kérvény kedvező elintéztést nyert. Mint értesülünk a „Magyar velocipédclub” hasonló kér-vényt fog hazai közlekedési vállalatainkhoz benyújtani.

Velocipédclub Aradon. Arad sportintelligentiája ke-

rékpáregyletet alakított. Az előleges alakuló közgyűlés f. hó 4-ikén tartatott meg. Az ülésen Varjassy Árpád kir. tanfelügyelő elnökölt mintegy 18—20 sportsmann jelenlétében. Megnyitván az ülést, a jegyzőkönyv veze-tésére Keresztes Gyula dr. titkár, annak hitelesíté-sére pedig Dániel Endre kéretett fel. Mindenekelőtt az alapszabályok megalakításához fogott a gyűlés és pedig a budapesti kerékpár-egylet alapszabályait véve zsinór-mértékül a helyi viszonyokhoz alkalmazva. Ezt az elő-készítő bizottság állította össze, a mely megállapodott már abban, hogy az egyleti tagok egyenruhát, esetleg egyforma főveget viselnek s gyakorlataikat a városliget kiszemelt helyén végzik. Azután a beszerzendő gépek s egyéb jelentéktelen ügyekről tárgyalt az alakuló köz-gyűlés. Egy velocipéd-kereskedő meghivatva egy hónapot tölt Aradon, hogy a hajtás elemeibe bevezesse a kezdőket.

TORNA.

Tornatanításunk a parlamentben.

A képviselőház tudvalevőleg most tárgyalja a katonai törvényjavaslatot. Ez alkalommal e hó 7-ikén nagysza-básu s rendkívül érdekes beszédet tartott Berzeviczy Albert cultusminiszteri államtitkár, kinek a magyar cul-tura már is sokat köszönhet. Berzeviczy e beszédében kiterjeszkedett a testgyakorlati oktatás reformjára is, még pedig ugyanabban az irányban — és ezt diadallal con-statáljuk, — a mely irányban lapunk hat éve küzd már ernyedetlenül. A kiváló államférfinak nyilatkozatai szó szerint így hangzanak;

«Bizonyos, hogy a míg védszervezetünk és a kül-politikai helyzet tőlünk oly áldozatokat kíván, mint je-lenleg, addig a szellemi kulturánk érdekében létesítendő sok nagy és fontos alkotásról kénytelenek vagyunk le-mondani és ezért szellemi kulturánk érdeke szempont-jából mitsem kívánhatunk oly élénken, mint azt, hogy hadügyi kiadásaink mentől előbb és mentől nagyobb mértékben leszállíthatók legyenek. A míg tehát elismerem, hogy e téren egyrészt a véderő- és másrészt a szel-lemi cultura érdeke bizonyos ideiglenes ellentétbe jutot-tak; a másik oldalon, a nevelés és képzés terén azt tartom, hogy e két érdek igen jól hozható összhang-zásba. Sőt nyíltan kimondom, hogy én az ugynevezett tulterhelésnek, a mely miatt nemcsak nálunk, de az egész művelt világon annyit panaszkodnak, legtermé-szetesebb és talán egyedül lehetséges orvoslását abban látom, hogy ifjainknak különösen a középiskolákban oly nevelést adjunk, a mely testi fejlődésükre jobban hasson. Mert ha a szellem munkáját nem csökkenthetjük, akkor munkabíróvá kell tenni a szellemet az által, hogy erős-bitjük a testet, ezt pedig legjobban érhetjük el a test-gyakorlás rendszerének teljes kifejlesztésével és azzal, ha az iskolai tanítást lehetőleg katonás neveléssel hozzuk összeköttesbe, a mi azt hiszem, nemzeti traditióinkkal nagyon megegyezik. Ez által pedig nemcsak a szellemi művelődésnek de egyuttal a véderő érdekének tennők a legnagyobb szolgálatot.»

E szavak nagy hatást tettek az egész házban s kétségkívül a legnagyobb hatással lesznek torna-tanáraink körében. Különben, hogy mily kedvező fo-gadtatásban részesült az államtitkár e nyilatkozata,

bizonyítja az is, hogy a függetlenségi párt organuma az **«Egyetértés»** másnap **«Nevelés és katonáskodás»** czím alatt vezércikkben méltányolta a fölvetett eszmét. S pár nap múlva a függetlenségi párt egy tagja **Kún Miklós** szintén örömei üdvözölte az államtitkár nyilatkozatait.

Kún Miklós szavai így hangzottak:

A t. cultusministeri államtitkár ur kijelentette, hogy a szellemi tulterheltséggel járó jelenlegi tanrendszer mellett az önkéntesi év a testképzés elősegítése tekintetéből is előnyös. Magam is abban a véleményben vagyok, hogy a tornarendszer jelenlegi alakjában nagy szellemi tulterheltséggel van összekötve és a testképzés hatalmas eszközeül tartom a gymnastikát csak hogy azt hiszem, hogy a gymnastikának nagyobb kifejtésére egészen a védköteles-kor elérteig várakozni nagy hiba volna. A t. államtitkár ur kilátásba helyezte, hogy a neveléssel bizonyos katonai nevelési formát is szándékozik összekötni, azt hiszem, hogy tanrendszerünkben a gymnastikának nagyobb mérvben kifejtésére ezentul nagyobb gond fog fordíthatni sőt bátor vagyok azon kérdést intézni a t. államtitkár urhoz, vajjon az alatt, a mint a mult alkalommal mondani méltóztatott, hogy a katonai nevelést bizonyos katonai szerű nevelési módokkal kívánja összekötni, azt értette-e, hogy a férfitanodákban a gymnastikával a katonai gyakorlatokat, mozdulatokat, köznyelven szólva az exercirozást is be kívánja hozni?

Mert t. ház az általános védkötelesség s különösen az azzal járó óriási pénzáldozatok mellett előbb utóbb gondoskodni kell arról hogy a tényleges szolgálati idő megrövidíthetőség és azt hiszem, hogy ez által a t. államtitkár ur, úgy a véderőnek sokkal nagyobb szolgálatot fogna tenni, mint a különben is szellemi tulterheltséggel járó tornarendszerünk mellett a német nyelvi órák számának megszorításával.

Kún képv. ur szavaira megjegyezni bátorokunk, hogy a katonai gyakorlatokat be hozni a középiskolákba nem kell, mert be van az már hozva a törvényben és utasításokban p a p i r o s o n, csak hogy minden iskolában végre kell hajtani a törvényesen kimondott szabályt s gondoskodni kell, hogy miként taníttassanak azok a katonai gyakorlatok. Mindenesetre a legnagyobb örömmel üdvözölhetjük az ily hangokat a magyar parlamentben s most már biztos a kilátás reá, hogy ha cultusministeriumunk megteszi a kezdeményező lépéseket, a magyar törvényhozás minden pártja egyhangu helyesléssel fogja fogadni

A n.-kikindai önkéntes torna-tüzoltó-egylet folyó hó 25-én esti 7 órakor rendkívüli közgyűlést tart. Az egylet e hó 2-ikán sikerült bált adott.

A békés-csabai tornaegylet, mely Michnay Gyula művezetése mellett dicsérrettel működik, közelebb bált adott.

földi sportokra, így a pálya kitűnő labdázó tér volna s athletikai versenyekre is jól lehetne használni. Figyelmébe ajánljuk ez eszmét az igazgatóságnak, használja föl csarnokát s pályáját a nyáron is.

— **A győri korcsolyázó-egylet** f. hó 8-án zárta be saisonját. 52 korcsolyázási nap volt; 180 egyleti tag működött; rendeztetett egy nagyobb szabásu esti ünnepély, továbbá 3 holdvilágos korzó.

— **Szekszárdon** a mult héten igen sikerült korcsolyabál volt, melynek 14 frt tiszta jövedelme volt.

— **A mezőturi korcsolyázó-egylet** alapszabályait a belügyminiszter közelebb jóváhagyta.

CSÓNAKÁZÁS

Tiszai regatta szövetség.

A temesvári csónakázó-egylet egy tiszai regatta-szövetség alakítására hívja föl a csónakázó-egyleteket. Az üdvös eszmét a legmelegebben pártoljuk s itt közöljük egész terjedelmében az erre szóló felhívást;

Az evezési sport iránti érdeklődés emelése és élénkítése czéljából a temesvári csónakázó-egylet f. é. február hó 18-án tartott közgyűlésén elhatározott, hogy a Torontáli, szegedi török-becsei és titeli egyletkekkel létesítendő megállapodás alapján verseny-szövetséget alakuljon. Ez indítványunk indokolására hivatkozunk arra, hogy az evezési sport mint minden sport biztos talajjal csak akkor bír, ha a szórakozás mulékony czélja mellett a sport szenvedélyt, a férfias vetélkedési kedvet felébresztetni képes; ennek hiányának tulajdonítjuk, hogy nálunk az evezési sport csak igen lassan tud meghonosodni, és habár egy kis időközben itt ott buzgóan gyakoroltatik, az általános érdeklődést e vidéken még nem tudta felkeltetni. Szövetkezésünk czélja volna egyrészt az evezési sport iránti folytonos érdeklődés emelése és fenntartása, másrészt a szétforgácsolt erők egyesítése által, egyleteink tulnyomó részében a maguk elé tűzött feladat megoldása tekintetében az elszigeteltségben rejlő bizonytalanság megszüntetése. Kellő jóakarattal a rendelkezésünkre álló szerény eszközökkel az idő folytan szép eredmények érhetők el, és így talán nem czéltévesztett egyletünk azon indítványa, mely a közelebb fekvő evezős egyletek versenyszövetségének megalakítását célozza. A szövetség alapszabályai kidolgozásának megkönnyítése végett szervezeti javaslatot dolgoztunk ki, és ennek kapcsán a tisztelt társ-egylet választmányához azon kéréssel fordulunk, miszerint ez ügyet felkarolni, azt magáévá tenni, és megbízottjait a Temesvárott f. évi ápril hó 7-én d. e. 11 órakor a koronaherczeg szállodában tartandó alakuló gyűlésre kiküldeni sziveskedjék. Indítványunk elvbeni elfogadásáról a megbízottak neveinek közlése mellett kérünk még lehetőleg márczius hó folyamán értesítést. Ismételve hangsúlyozzuk, hogy a közölt szervezeti javaslat, egyedül az alakulás megkönnyebbitése, az egyesülés tervezete felőli tájékozás végett lett szerkesztve és így természetesen az elvben történendő hozzájárulás daczára semmi kötelező erővel sem bír, hanem az alakuló gyűlés haláskörét képezi annak egészben vagy részben leendő módosítása

KORCSOLYÁZÁS.

A budapesti korcsolyázó-egylet jégpályáin még e hó folyamán is lehetett korcsolyázni, míg végre most már bezárultak a csarnokok s a halifaxok nyári álmukba szenderültek. Az egyet Stefánia-uti jégpályáját azonban a nyáron kitűnően lehetne használni mindentéle száraz-

vagy elfogadása tárgyában határoznia. Azon reményben hogy megbízottjaikat mielőbb körünkben üdvözölhetjük, és nemsokára a verseny terén is találkozni fogunk. maradunk kitűnő tisztelettel Temesvárott 1889. márcz. 1-én A temesvári csónakázó-egylet nevében.

Kováts S. Aladár
elnök.

Banovits Sándor.
titkár.

A „Torontál hajós- és korcsolyázó-egylet” Nagy-Becskeken közelebb bált adott, melyen a szeretetre-méltó elnökne Rónay Jenőné szül. Pattyánszky Olga vezetése alatt e megye intelligens hölgyvilága kivétel nélkül jelen volt.

A „győri csónakázó-egylet” még e hó folyamán tartja rendes évi közgyűlését és a működést legközelebb meg is kezdi.

A „Stefánia Yacht-egylet” a Balatonon e nyáron nagy nemzetközi vitorlaversenyt rendez, mely előreláthatólag sok idegent fog hozni a Balatonra.

A „titeli hajós-egylet” közelebb sikerült bált rendezett, melyen azonban egy kis összekocczanás történt s ebből párhaj lett kettős sebesüléssel.

A „Neptun csónakázó-egylet bálja.” F. hó 14-ikén a VI. és VII-ik kerületi Casino termei a főváros legbájosabb és leggazdagabb világára hintették villanysugaraikat. A „Neptun” daliás evezősei úgy látszik nem elégedtek meg vízi győzelmeikkel, már a parqueten is felhúzták győzelmi lobogójukat. Telivér regattistákhoz méltóan belépti díj nélkül rendezték multságukat. Ifj. Várady Gábor fő amateur trainerjök örömmel sugárzó arcával mutatott a zászlós tánczrendek kiosztásának record-jára: a 120 elegans női tánczrendre természetesen ugyan ennyi kedves pár tánczolta az első négyest is. Hieronymy Károly egyleti elnököt a tagok mindannyian igaz szeretettel vették körül, ki Dr. Schwimmer Ernő egyetemi tanár, és a tengerész tisztikartársaságában sokáig gyönyörködött a táncz tündéri játéokban.

A bécsi idej nemzetközi regattán — mint értesültünk — a Vándor díjra a híres „Germánia” csapat (Frankfurt am Main) és a berlini Ruderclub egy elite csapata is megjelennének. Ez esetben a derék Neptunistáknak hatalmas közdelemre lehet kilátásuk.

Tartalom: Tornatanításunk és a katonáskodás. Porzsolt Jenőtől. — Bánfalvi és homokszentiványi Keresztész József fővárosi vívómester és iskolája. Porzsolt Gyulától. — Halálos vívó-lecke. — A vívó-eszközökről. — Vívómesteri képesítés és vívó-verseny. — Athletika. — Újabb szerkezetű veloczipédek Közli: Klemm-Mayer Aladár. — Tornatanításunk a parlamentben. — Korcsolyázás. — Csónakázás. — Tiszai regatta szövetkezet. Tárca. — Sport hős. — Porzsolt Kálmántól. — Hirdetések.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

Budapest, Akácfa-utca 7.

Levélbeli megkeresésre megbízottakat küld a kiadóhivatal.

MAGYAR JELZÁLOG-HITELBANK.

HIRDETMEŒY.

A Magyar Jelzálog-Hitelbank t. cz. részvényesei az 1889. évi márczius hó 25-ik napján délelőtt 11 órakor a bank helyiségeiben (V., Erzsébet-tér 9. sz. a.) tartandó

XX-ik rendes közgyűlésre

ezennel tisztelettel meghívataknak.

NAPIREND:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése — 2. Az 1888. évi mérleg előterjesztés és a fölmentvény megadása. — 3. Határozathozatal a tiszta nyereség hováfordítása iránt. — 4. Az alapszabályok 12. §-ának módosítása. — 5. Egy felügyelő-bizottsági tag választása.

A részvények letehetők:

BUDAPESTEN: a bank főpénztáránál (V., Erzsébet-tér 9. sz. a.) és a Magyar Leszámitoló- és Pénzváltóbanknál.

BÉCSBEN: az Unionbanknál.

PÁRISBAN: a Société de dépôts et de comptes courants című banknál.

Az igazgatóság.

Fritz Ármin és Társa

ajánlják kitűnően berendezett

NYOMDAJUKAT

(Ujvilág-utca 2. sz.)

egyleti évi jelentések, iskolai értesítők, gyűlési meghívók, tagdíj-nyugták, egyleti évkönyvek, valamint mindenféle apró nyomtatványok és nagyobb művek, valamint hírlapok nyomására.

Gyors munka. Jutányos árak.

Budapesti közuti vaspálya társaság.

HIRDETMEŒY.

A Budapesti közuti vaspálya társaság

XXIV. RENDES KÖZGYŰLÉSE

f. évi ápril hó 9-én d. e. 10 órakor az ev. iskola épület disztermében (Sütő-u 1. sz.) fog megtartatni.

NAPIREND:

1. Igazgatósági évi jelentés. — Előterjesztése az 1888. évi zárszámadásnak, mérlegnek és a felügyelő-bizottság ide vonatkozó jelentésének. Határozat a felmentvény érdemében.

2. Az osztalék megállapítása.

3. Az 1889. évi költségvetés megállapítása.

4. Az alapszabály 5, 24. és 53. §§-nak megváltoztatása.

5. Netaláni indítványok a t. részvényesek köréből, a mennyiben ilyenek alapszabályszerűen (8 nappal a közgyűlés előtt írásban) az igazgatóságnál bemutatatni fogának.

Budapest, 1889. márczius 14-én.

Az igazgatóság.